Књига предмета – Струковни социјални радник 2026/27.

Назив предмета: Српски језик

Наставник: др Тамара Грујић, проф.

Статус предмета: Обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: Уписан семестар; минимално освојених 30 поена предиспитних поена.

Циљ предмета

Овладавање основним знањима о језику и науци о језику; Упознавање са појмом стандардни српски језик, областима испољавања у оквиру ових дисциплина: фонетика, прозодија, фонологија, ортоепија, ортографија (основне поставке и појмовни апарат); Овладавање знањима о овим дисциплинама и правилима прозодије и ортоепске и ортографске норме стандардног српског језика; Упознавање са појмом, предметом испитивања и језичким јединицама на морфолошком и творбеном нивоу; Овладавање знањима о морфолошким и творбеним карактеристикама и системским особинама речи српског језика; Усвајање знања о структури и организацији лексикона стандардног српског језика; Стицање основних знања из синтаксе просте и сложене реченице стандардног српског језика.

Исход предмета

Правилно изражавање студента да би могао да се снађе у различитим говорним ситуацијама у установама социјалне заштите, оспособљавање за практичну примену знања из области језика и комуникације, оспособљавање за специфичне језичке активности (невербалне и вербалне); оспособљавање за практичну примену знања из области стандардног српског језика; подстицање и развијање трајног инересовања за нова сазнања, образовања и оспособљавања за стално самообразовање.

Садржај предмета

Теоријска настава

Језик; појам информације и комуникације; језик и говор; говор и писмо; вештачки језици; Историја српског књижевног језика; језичка норма и стандардизација; дијалекатска основа српског језика; Раслојавање језика: дијалект, социолект, идиолект, функционални стилови; Језички систем и науке које се њиме баве: фонетика, фонологија, морфологија, творба речи, лексикологија, синтакса, дискурс; Гласовни систем српског језика, слог и подела речи на слогове, гласовне алтернације; Прозодија српског језика − акценат: акценатска целина, проклитеке, енклитике; Правопис − основни принципи правописа: писање великог слова, састављено и растављено писање речи, транскрипције речи из страних језика, речи из страних речи и калкови, скраћенице; Падежни систем; Лексикологија: синонимија, антонимија, полисемија, хомонимија; дијалектизми, регионализми, архаизми, историзми, жаргонизми, вулгаризми; фразеологизми; Синтакса: синтагма, конгруенција, независно-сложене и зависно-сложене реченице.

Практична настава

Практична примена знања на конкретним примерима: Гласовни систем, подела речи на слогове, гласовне алтернације; Прозодија српског језика; Правопис; Падежни систем; Лексикологија; Рад на различитим типовима текста са примерима који илуструју различите сегменте теоријске настава.

Литература

Обавезна: Драгићевић, Р. (2007). *Лексикологија српског језика.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
Милановић, А. (2006). *Кратка историја српског књижевног језика.* Београд: Завод за уџбенике.
Пешикан, М., Јерковић, Ј., Пижурица, М. (2021). *Правопис српског језика.* Нови Сад: Матица српска.
Станојчић, Ж. (2010). *Граматика српског књижевног језика.* Београд: Креативни центар.
Допунска:
Клајн, И. (2011). *Речник језичких недоумица.* Нови Сад: Прометеј.
Клајн, И., Пипер, П. (2017). *Нормативна граматика српског језика*. Нови Сад: Матица српска.
Стијовић, Р. (2009). *Српски језик: норма и пракса: прилози писаној и говорној комуникацији*. Београд: Чигоја штампа.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 2	**Практична настава:** 2

Методе извођења наставе

Фронтална и индивидуална наставна метода, текст метода и рад по групама.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	/
практична настава	10	усмени испит	40
колоквијум-и	15+15	.....	
семинар-и	10		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Општа психологија

Наставник/наставници: мр Дијана Копуновић Торма, предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 5

Услов: уписан семестар

Циљ предмета: Продубљивање знања која су у функцији будућег позива; стицање знања која ће бити примењена у практичном раду, обогатити њихов професионални идентитет; стицање увида у најважније оријентације у савременој психологији (тзв. психолошке школе) и да се оспособе за самостално читање психолошке литературе; да студенти схвате основне психолошке појмове и личност као целовит систем; да стекну увид у разноврсност психичких функција; да се оспособе за практичну примену знања.

Исход предмета: Студент је оспособљен да разуме психолошке одреднице; да овлада основним појмовима и приступима личности; да прикупи корпус основних теоријских знања о психичким особинама и процесима.

Садржај предмета

Теоријска настава: Предмет, развој и методе психологије; Мерење и коришћење статистике у психологији; Органски основи психичког живота; Развитак психичког живота и опажања; Учење, памћење и мишљење; Осећања – органске основе, изражавање и врсте; Мотивација и воља; Личност – појам и проблеми; Испитивање личности; Психологија личности; Теорије личности; Нека питања из социјалне психологије; Нека питања психологије рада, психопатологије и менталне хигијене.

Практична настава: Демонстрација примене неких техника за психолошко испитивање деце и одраслих; Конструисање инструмента за упознавање личности – упитник; формулисање хипотеза и различитих метода истраживања; Коришћење статистике; Демонстрација и примена појединих психолошких инсрумената; Процена сопствене личности; Систематско посматрање дечијег понашања; Анализа садржаја различитих теорија и учења о личности; Анализа агресивног, алтруистичког понашања, манифестације предрасуда, сарадње, такмичења, сукоба, социјалног одбацивања.

Литература

Обавезна:

Мићевић-Карановић, Ј. (2013). *Водич кроз основне појмове из опште психологије: уџбеник за студенте високих школа струковних студија за образовање васпитача*. Кикинда: ВШССОВ.

Мићевић-Карановић, Ј., Кнежевић, Ј., Блануша, Ј. (2017). *Практикум из Опште психологије – за студенте високих школа струковних студија за образовање васпитача.* Кикинда: ВШССОВ.

Допунска:

Фајгељ, С. (2019). *Увод у психологију - 3. допуњено издање.* Београд: Центар за примењену психологију.

Рот, Н. (1985). *Општа психологија.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства (стр. 93-231).

Хрњица С. (1990). *Општа психологија са психологијом личности.* Београд: Научна књига.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 2	**Практична настава:** 1

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад по групама. Комбиноване методе (метода предавања, проблемско излагање, истраживачка метода, метода понављања).

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	30
колоквијум-и	20+20	.....	
семинар-и			

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Општа педагогија

Наставник/наставници: др Мирсада Џаферовић, проф.

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 6

Услов: уписан семестар

Циљ предмета: Овладавање одговарајућим теоријским, концептуалним и процедуралним знањем из опште педагогије. Упознавање и разумевање педагогије као науке и система педагошких дисциплина. Схватање појава педагошке стварности и упознавање теоријских основа процеса васпитања у ширем наставно -научном контексту. Стицање корпуса знања из области педагошке науке као основе за даље стручно образовање.

Исход предмета

Студент је оспособљен да: дефинише и интерпретира знања и умења која су генеративна (из којих се развијају нова знања) и трансферна (која помажу у решавању различитих врста задатака или проблема који припадају различитим областима); самостално процени вредност и применљивост идеја о васпитању, као и програма, метода и садржаја путем којих се остварују у пракси; теоријски креира и осмишљава могућности примене адекватних стратегија у процесу васпитања и образовања деце раних узраста; буде професионално оснажен да аутономно врши процену васпитних вредности.

Садржај предмета

Теоријска настава: Појам и предмет педагогије и васпитања. Систем педагошких грана и дисциплина. Значај, задаци и циљеви васпитања деце раних узраста. Карактеристике васпитања. Основни фактори и теорије о пореклу васпитања. Нове парадигме у педагогији. Општи принципи васпитног рада. Методе и средства васпитања. Различити видови васпитања: интелектуално, морално, естетско, радно и физичко. Породично васпитање као темељ васпитног деловања. Институционално предшколско васпитање. Школско васпитање и образовање.. Васпитна улога и утицај масовних медија на васпитање. Слободно време детета као педагошка категорија. Дечја права као концепт васпитног деловања. Утицај васпитних стилова одраслих на исходе васпитања.

Практична настава: Подразумева истраживање предвиђене педагошке литературе, подстицање резовања у циљу откривање педагошки истина у изворима на којима студенти раде. Облици рада: самостални индивидуални рад; рад у пару/тиму/групни; радионичарски рад.

Литература

Обавезна:

Џаферовић., М. (2023). *Општа педагогија*. Уџбеник за студенте високих школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди. Кикинда: ВШССОВ у Кикинди. (стр.11-112).

Џаферовић, М. (2023). *Практикум из опште педагогије за студенте високих школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди*. Кикинда: ВШССОВ у Кикинди. (стр. 5-51).

Допунска:

Сузић, Н. (2005). *Педагогија за XXI вијек*. Бања Лука: ТТ-Центар (стр. 415-426 и 430-477).

Bouillet, D., Uzelac, S. (XXXX). *Osnovi socijalne pedagogije.* Zagreb: Školska knjiga (стр. 13-22; стр.49-58: стр. 102-220).

Џаферовић, М. (2023). *Култура превазилажења конфликта (радионичарски рад).* Кикинда: ВШССПВ у Кикинди.

Број часова активне наставе:	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава	25	усмени испит	30
колоквијум I + II	10	.....	
семинар	5		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Индивидуа и окружење

Наставник: др Соња Кузманчев Станојевић, виши предавач

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Упознавање студената са појмом индивидуе и окружења и његовим значајем ради разумевања проблема, потреба и приступа корисницима социјалне заштите; Продубљивање знања о природном и друштвеном окружењу, појавама и односима који у њима владају ради разумевања личних и друштвених карактеристика, као и фактора околине који утичу на појединца и окружење; Препознавање места и улоге човека у окружењу и развијање способности за одговоран живот у њему; Препознавање потреба, проблема и потенцијала појединца и групе у контексту њихових социјалних улога, односа и животних услова. Пружање увида у могућности за превазилажење препрека које произилазе из неповољних друштвених структура или неједнакости кроз одговоран однос према друштвеној и природној средини; Упознавање са основним концептима социологије окружења; Развијање свести о деградацији окружења и њеним реперкусијама на здраву природну средину, с једне стране, и човеков живот, с друге стране, те потребом за заштитом природног окружења и заштитом човека (социјалном заштитом).

Исход предмета:

Студент је упознат са карактеристикама природног и друштвеног окружења, појавама и односима који у њима владају, као и улогом човека у њему. Упознат је са значајем окружења и начинима његовог очувања, рационалног коришћења и дограђивања. Студент је усвојио основне концепте социологије окружења који се базирају на схватању да су сва друштва зависна од свог природног окружења. Оспособљен је за препознавање деградације окружења и негативних последица исте, како на природну средину, тако и на човеков живот и свестан је значаја заштите природног окружења и заштите човека као дела окружења (социјалне заштите). Студент објашњава и критички анализира однос између појединца и окружења, препознаје утицај природних и друштвених фактора на појединца и групу, идентификује потребе, проблеме и потенцијале корисника социјалне заштите и предлаже прилагођене социјалне интервенције у циљу унапређења социјалне инклузије и квалитета живота, водећи рачуна о одговорном односу према друштвеној и природној средини.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Појам окружења. Место човека у окружењу. Интеракција човека и окружења. Природно окружење. Нежива природа (космос, тло, вода, ваздух, природне појаве). Жива природа (биљке, животиње, човек као биолошко биће). Еколошко образовање и васпитање. Човек и савремени изазови из области екологије. Друштвено окружење. Човек као социјално биће. Човек и друштвене појаве (социо-економске појаве, социо-културолошке појаве, законски и политички односи, културна баштина). Производи људске делатности (материјали, грађевински објекти, саобраћајна средства, технички уређаји) и њихов утицај на окружење. Деградација окружења и њене реперкусије на здраву природну средину, с једне стране, и човеков живот, с друге стране. Еколошка одрживост. Социјална одрживост.

Практична настава:

Практична настава укључује примену и увежбавање садржаја теоријске наставе на часовима вежби у школи и кроз посете институцијама и објектима у непосредном природном и друштвеном окружењу.

Литература

Обавезна:

Вукелић, Ј. (2022). *Социологија окружења – од теорије до праксе*. Београд: Универзитет у Београду, Филозофски факултет, Институт за социолошка испитивања. (7-170 стр.)

Мићић, Д. (2012). *Социјална екологија*. Нови Сад: Факултет спорта и физичког васпитања. (9-16; 79-153 стр.)

Бронфенбренер, Ј. (1997). *Екологија људског развоја*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. (13 -116 стр.)

Допунска:

Михајловић, Н. и Михајловић, Љ. (2011). *Методика упознавања околине*. Пирот: Графички студио Цицеро. (9-11; 43-158 стр.)

Весковић, М. (2013). Етички проблеми јавног здравља у области екологије, у М. Петровић (ур.), *Изазови одрживог развоја*. Београд: Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду. (92-108 стр.)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**	
Методе извођења наставе: вербално-текстуалне методе, демонстративно-илустративне методе; метода самосталног рада студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на предавањима	**10**	писмени испит	**50**
Практична настава	**20**		
Колоквијум-и	**-**		
Семинар-и	**20**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Друштво, наука и култура

Наставник: др Соња Кузманчев Станојевић, виши предавач

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Уочавање везе друштва, науке и културе. Разумевање науке као есенцијално важне социјалне активности у глобалном контексту, као и њене везе са појединачним друштвима и културама које истражује и у којима ствара. Оспособљавање студената да се уче социолошкој имагинацији и начинима на које је могуће читати друштвену стварност. Овладавање знањима и вештинама које омогућавају упознавање, разумевање и искрено прихватање културних различитости, те развој мултикултуралне и интеркултуралне осетљивости. Оспособљавање за разумевање другог и другачијег, посебно за разумевање осетљивих и маргинализованих друштвених група.

Исход предмета: Препознавање везе друштва, науке и културе у пракси. Упознавање са начинима на које је могуће посматрати ове односе, као и начинима на које наука може помоћи развијању здравих, друштвено прихватљивих и толерантних веза и односа у различитим друштвено-културним контекстима, као и у њиховој међусобној интеракцији.

Садржај предмета

Теоријска настава: Основне особине научног сазнања. Теоријска схватања природе сазнања. Теоријски правци у проучавању науке. Облици и функције знања. Системске потребе и ограничења развоја научног сазнања. Етички принципи научно-истраживачког рада. Организација научно истраживачког рада. Представљање научних резултата. Шта је друштво? Традиционална и савремена друштва. Друштвене промене и процеси. Друштвене и економске неједнакости. Сиромаштво: дно стратификационе лествице. Социолошка имагинација. Вредности савременог друштва. Идентитети и идеологије. Појам културе. Култура као начин живота. Мултикултурализам и интеркултурализам. Супкултура и контракултура. Социјални, образовни и културни капитал. Култура и образовање.

Практична настава: Истраживање основних питања теоријске наставе у пракси и вежбе из домена културе и комуникације. Анализа текстова који проблематизују разумевање глобалних друштава, са акцентом на процесима и променама у савременом друштву. Проблематизација научних истраживања која омогућавају студентима боље и потпуније разумевање начина на који наука приступа објашњавању и разумевању света који нас окружује.

Литература

Обавезна:

Радивојевић, Р. (1997). *Социологија науке*, Нови Сад: Факултет техничких наука,
Ведерил, Р. (2005). *Колапс културе*. Београд: CLIO.
Коковић, Д. (2005). *Пукотине културе*. Нови Сад: Прометеј.
Бешић, М. (2019). *Методологија друштвених наука*. Нови Сад: Академска књига.
Маринковић, Д. и Ристић, Д. (прир.) (2015). *Друштво и знање: социолошка хрестоматија*. Нови Сад: Mediterran Publishing.

Допунска:

Рослинг, Х. (2020). *Фактологија.* Београд: Лагуна.
Шкорић, М. (2010). *Социологија науке: Мертоновски и конструктивистички програми*. Сремски Карловци: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
Лазар, Ж. и Коковић, Д. (2017). *Социологија културе са елементима културне антропологије*. Нови Сад: Mediterran Publishing.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**20**	Усмени испит	**50**
Истраживачки рад	**30**		

Студијски програм : Струковни социјални радник

Назив предмета: Сценска уметност

Наставник: др Милан Мађарев, проф.

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан семестар

Циљ предмета: Да студенте осамостали у припреми представе на основу већ написаног текста или кроз процесни рад при чему користе теоријско и практично знање које стичу на вежбама и радионицама.

Исход предмета: Студенти су оспособљени да теоријска знања о позоришту и глуми примене у прављењу представа; Студент је оспособљен да подстиче и развија спонтаност, креативност, изражајност и естетско вредновање путем искуственог учења и учествовања у представама.

Садржај предмета

Теоријска настава: Уводно излагање о сценској уметности; Драма, Театар, Креативна драма, Позоришна критика; Импро театар и форум театар; Историја филма у корелацији са сценском уметношћу; Филм; Филмска критика; Радио драма; ТВ и докуменатарне драме; Васпитна улога телевизије

Практична настава: Говорне радионице, Драма; Театар; Креативна драма; Како се прави позориште на бази текста, адаптација и драматизација текста; Креативна драма - Како се прави позориште инспирисано одређеним текстом и без фиксираног текста; Позоришна критика; Импро театар и форум театар; Историја филма у корелацији са сценском уметношћу; Филм; Филмска критика; Радио драма; ТВ и документарне драме; Васпитна илога телевизије

Литература:

Обавезна

Кук, Д.А. (2005). *Историја филма I и II.* Београд: CLIO. (стр. 97-136; 175-204)

Мађарев, М. (2009). *Креативна драма у Школоришту.* Земун: Мостарт. (стр. 9-44)

Мађарев, М. (2011). *Театар покрета Јожефа Нађа.* Нови Сад: Позоришни музеј Војводине. (стр. 49-53)

Мандић, Т. и Ристић, И. (2014). *Психологија креативности.* Београд: ФДУ Институт за позориште, филм, радио и телевизију. (стр. 9-30)

Омон, Ж. и Мари, М. (2007). *Анализа филмова.* Београд*:* CLIO. (стр. 13-19)

Рансијер, Ж. (2010). *Учитељ незналица.* Загреб: Мултимедијални институт. (стр. 9-17)

Стразберг, Л. (2004). *Сан о страсти.* Београд: Факултет драмских уметности. (стр. 108-112;131-136)

Харвуд, Р. (1998). *Историја позоришта.* Београд*:* CLIO. (стр. 15-21)

Допунска:

Бељански Ристић Љ. и сарадници, (2007). *Школско форум позориште за школу без насиља,* Центар за драму у едукацији и уметности ЦЕДЕУМ Београд уз Подршку УНИЦЕФ Београд. (стр. 8-17)

Бокшан, З. (2004). *Од игре до позорнице*. Креативни центар, Београд. (стр. 9-26)

Дуран, М. (2003). *Дијете и игра.* Јастребарско: Наклада Слап, Осијек. (стр. 13-22)

Ивановић, Р. (2001). *Говорне радионице.* Београд: Алтера. (стр. 37-42;65-68)

Њумен, Ф. (2009). *Водич за стални лични раст и развој*. Земун: Мостарт. (стр. 11-17)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Излагање, консултације, вежбе, радионице

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	50
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и			

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Процес подучавања и учења

Наставник: др Ана Вукобрат, предавач

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Стицање увида у савремена педагошка сазнања о процесима подучавања и учења на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте), оспособљавање за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.

Исход предмета: Студент оспособљен да критички процени и примени нове наставне стратегије, методе и поступке везане за савремене приступе учења и подучавања и да демонстрирају рефлективни увид у властите педагошке ставове учења и подучавања.

Садржај предмета

Теоријска настава: Основна питања и проблеми поучавање и учења. Нова сазнања и перспективе у педагошкој теорији и пракси учења и подучавања. Интеракција и комуникација основ учења и подучавања. Подучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Појам и значај интерактивног учења. Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена. Искуствено учење. Трансформативно учење. Активна настава - методе и технике (предавање, дискусија, дебата, демонстрација, игра улога, студија случаја). Опрема, средства и материјали за учење и подучавања. Учење и подучавање у функцији развоја Критичког мишљење. Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса. Предзнања и искуства у функцији успешног учења и подучавања.

Практична настава: Дискусије на унапред најављене теме, критичко читање литературе, групно промишљање на задате теме.

Литература

Обавезна:

Terhart, E. (2001). *Metode poučavanja i učenja: Uvod u probleme metodičke organizacije poučavanja I učenja.* Zagreb: Educa.

Големан, Д. (2001). *Емоционална интелигенција*. Београд: Чигоја штампа.

Кнежевић-Флорић, О. (прир.) (2006). *Интерактивна педагогија*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине.

Милутиновић, Ј. (2011). *Алтернативе у теорији и пракси савременог образовања: пут ка квалитетном образовању*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине; Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов".

Роедерс, П. (2003). *Интерактивна настава: динамике ефикасног учења и наставе*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета.

Допунска:

Kovač-Cerović, T. i Lj. Levkov (prir.) (2002). *Kvalitetno obrazovanje za sve – put ka razvijenom društvu.* Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta.

Орловић Ловрен, В. (2021). *Подучавање одраслих – стратегије и методе*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**20**	усмени испит	**50**
Практичне активности студената	**20**		
Колоквијум	**10**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Увод у антропологију

Наставник: проф. др Јована Шкорић

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 5

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Упознавање са предметом и са основним принципима антропологије, те са контекстом развоја антропологије као академске дисциплине. Савладавање основних антрополошких појмова и упознавање са њеним најзначајнијим теоријским правцима, као и методолошким и истраживачким усмерењима. Оспособљавање студената за коришћење фундаменталних антрополошких знања у циљу свеобухватнијег и потпунијег разумевања човека као природног и друштвеног бића.

Исход предмета: Уочавање значаја антропологије за друштво и социјални рад, разумевање важности антрополошких концепата за свеобухватније упознавање улоге и места човека од најранијих дана до савременог доба. Увиђање значаја антрополошких увида за квалитетније и садржајније формирање профила будућег социјалног радника.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Почеци антропологије. Оснивачи антропологије. Развој антропологије као академске дисциплине. Антропологија као наука о човеку. Биофизичка антропологија. Социјална антропологија. Културна антропологија. Антрополошко проучавање религије. Немачка етнологија и антропологија. Еволуционизам и дифузионизам. Француска антропологија. Од функционализма до интерпретативне антропологије. Природне неједнакости и друштвена стратификација. Култура и цивилизација. Еволуција породице и породичних структура. Савремена антропологија.

Практична настава:

Истраживање основних питања теоријске наставе у пракси. Анализа примера из праксе у интерактивној форми групне дискусије, проблематизација и презентација задатих текстова, истраживачких радова и студија случаја.

Литература

Обавезна:

Bošković, A. (2010). *Kratak uvod u antropologiju.* Beograd: Službeni glasnik.

Bošković, A. (2021). *Antropologija – Od kamenog doba do kompjutera*. Beograd: Evoluta.

Moore, J. D. (2002). *Uvod u antropologiju*. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.

Допунска:

Аријес, Ф. (1989). *Векови детињства.* Београд: ЗУНС.

Милосављевић, М. (2020). *Друштвене девијације*. Београд: ФПН.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе:

Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**20**	Усмени испит	**50**
Истраживачки рад	**30**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Енглески језик

Наставник: МА Тања Бркљач, наставник страног језика

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 5

Услов: уписан семестар

Циљ предмета

Излагање различитим методама које развијају спонтано и слободно изражавање на енглеском језику. У склопу свих активности, нагласак је на развијању разумевања писаних садржаја, те проширивању вокабулара и развијању граматичке тачности у изражавању.

Исход предмета

Студент оспособљен да одржи континуитет учења енглеског језика и прошири знања о систему језика; развијене све језичке вештине (писање, читање, слушање, говорење); развијена способност за усмено и писмено изражавање уз обједињавање језичке и граматичке грађе.

Садржај предмета

Теоријска настава

- Word Categories – Properties and Functions - врсте речи, функције, грађење
- Sentence structure – функције речи, структура реченице
- The Present Tenses – Present Continuous Tense, Present Simple Tense
- State Verbs and Action Verbs – разлика, употреба
- The Past Tenses – Past Simple Tense, Past Continuous Tense
- Expressing future – ways of expressing future tense, Present tenses for the future
- Modal verbs – forms, functions, usage

Практична настава

- Lifelong Learning,
- Learning Styles,
- Summerhill School,
- Nonverbal Communication,
- Montessori Education,
- Life at University – обрада, превод текста

Литература

Eastwood, J. (1999). *Oxford Practice Grammar.* Oxford University Press. (стр. 31-43, 56-76, 108-128)

Murphy, R. (1985). *English Grammar in Use.* Cambridge University Press. (стр. 2-13, 38-47, 52-75)

Redman, S. (2017). *English Vocabulary in Use Pre-Intermediate & Intermediate.* Cambridge University Press. (стр. 68-75)

Интерни наставни материјал за Енглески језик – скрипта.

Двојезични српско-енглески и енглеско-српски речник по избору.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе

Фронтална наставна метода и рад у паровима и групама. Комбиноване методе (метода предавања, проблемско излагање, истраживачка метода, метода понављања).

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	**15**	писмени испит	**30**
практична настава	**15**	усмени испит	**20**
колоквијум-и	**10 + 10**		
семинар-и	**-**		

Студијски програм : Струковни социјални радник

Назив предмета: Развојна психологија

Наставник: мр Дијана Копуновић Торма, предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 4

Услов: уписан семестар

Циљ предмета: Стицање темељних теоријских знања из развојне психологије; Усвајање знања о законитостима развоја повезаних са одређеном узрасном доби детета; Упознавање са интеракцијом фактора који утичу на развој; Да се студенти оспособе за практичну примену знања о душевном развоју детета – поготово деце раног узраста; Да схвате важност успостављања правилног контакта са децом и да се старају о њиховом менталном здрављу; Да се припреме за примену једноставних метода и техника за упознавање детета.

Исход предмета: Студент треба да буде оспособљен да разматра психолошке појаве из развојне перспективе; уочава развојне промене деце предшколског узраста; поштује развојне норме; разуме кључне развојне промене у предшколском узрасту.

Садржај предмета

Теоријска настава: Историјски преглед проучавања детета; Методе дечје психологије; Рани психички развој; Рани узраст (новорођенче и одојче); Рано детињство, од 1. до 3. године; Предшколско дете, од 3. до 7. године; Развој личности од 7. до 11. год.; Развој личности у предадолесцентном периоду; Адолесценција; Личност одраслих особа; Карактеристике људи у старачкој доби

Практична настава: Примена неке једноставне технике за прикупљање података код деце; Испитивање процеса формирања појмова, по поступку Лава Виготског; Примена неке развојне скале; Дечја слика света (сан, живот, ноћ...); Испитивање предоперационалног мишљења (конзервација количине материје, конзервација тежине, квантификација инклузије класа; Испитивање социјалних односа међу децом приликом заједничког рада; Анализа продуката ликовних активности деце; Анализа дечје игре.

Литература

Обавезна:

Мићевић-Карановић, Ј. и Кнежевић, Ј. (2013). *Развојна психологија за васпитаче*. Кикинда: ВШССОВ.

Мићевић-Карановић, Ј. (2018). *Практикум из развојне психологије – за студенте високих школа струковних студија за образовање васпитача.* Кикинда: ВШССОВ.

Допунска:

Јерковић, И., & Зотовић, М. (2020). *Развојна психологија.* Београд: Центар за примењену психологију. (стр 143-176 и 237-254).

Манојловић, А. и Младеновић, У. (2001). *Психологија предшколског детета*. Београд: Центар за примењену психологију. (стр. 111-158).

Солеша-Гријак, Ђ. (2011). *Развојна психологија – од зачећа до адолесценције*. Државни универзитет у Новом Пазару.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе

Фронтална наставна метода и рад по групама. Комбиноване методе (метода предавања, проблемско излагање, истраживачка метода, метода понављања, дискусија...)

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	**10**	писмени испит	
практична настава	**20**	усмени испит	**30**
колоквијум-и	**20+20**	.....	
семинар-и			

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Дигитална писменост

Наставник: др Јасмина Арсенијевић, проф.

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 4

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Оспособљавање студената за функционалну, безбедну и етичку примену дигиталних медија и технологија у професионалној комуникацији и раду са различитим корисницима.

Исход предмета:

Студент је оспособљен да критички и одговорно користи дигиталне алате у свакодневном и стручном контексту, уз разумевање њихове улоге у комуникацији, подршци и заштити корисника.

Садржај предмета

Теоријска настава: Теоријске основе, појам, развој и подела медија; критеријуми класификације медија; дигитални медији, функције и примена у социјалном раду; увод у асистивне технологије у подршци корисницима социјалне заштите; преглед асистивних уређаја и софтвера и њихова улога у подршци особама са различитим потребама; улога вештачке интелигенције у препознавању трендова и планирању интервенција у социјалном раду; медијска култура и учешће грађана у дигиталном простору; управљање дигиталним присуством и интегритетом; етика и безбедност у дигиталном окружењу; улога породице и релевантних друштвених чинилаца у развоју превентивне културе безбедности на интернету.

Практична настава: врсте дигиталних медија и разликовање кроз примере; употреба дигиталних алата за комуникацију и сарадњу и за прикупљање и обраду података; генеративна вештачка интелигенција: Chat GPT, Deep Seek, Nicht Cafe, Gamma, Canva и други; дигитални алати за рад са осетљивим групама; примери асистивних технологија у социјалном раду са старијима, особама са инвалидитетом и децом у ризику; симулације онлајн анонимног саветовалишта; развој критичког мишљења у анализи конкретних дигиталних садржаја; правила професионалног владања у дигиталном окружењу; процена дигиталног отиска путем претраге, постављање лозинки и двофакторска идентификација; етички аспекти прикупљања података и њихове обраде; анализа случајева манипулације, дигиталног насиља и зависности; превенција дигиталне зависности и насиља путем дигиталне писмености; дебата о могућностима и границама дигиталне подршке у социјалним контекстима.

Литература

Обавезна:

Арсенијевић, Ј. (2025). *Дигитална писменост: Управљачко-рефлексивни приступ употреби дигиталних медија.* Кикинда: ВШССОВ у Кикинди. (стр. 1-24; 67-93; 115-197)

Кузмановић, Д. (2025). *Дигитални компас за родитеље – Дигитална писменост*. Београд: Центар за образовне политике. (стр. 9-18)

Додатна:

Крнета, Љ. (2020). *Интернет за васпитаче*. Приручник за студенте струковних студија за образовање васпитача. Кикинда. ВШССОВ. (стр. 7-40)

Крнета, Љ. (2019). *Дете и медији*. Приручник за студенте мастер струковних студија високе школе струковних студија за образовање васпитача у Кикинди. Кикинда: ВШССОВ. (стр. 10-45)

Крнета, Љ. (2018). *Од играчке до рачунара*. Приручник за студенте струковних студоја за образовање васпитача у Кикинди. Кикинда: ВШССОВ. (стр. 39-56)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Класичне педагошке методе и комбинација савремених метода: интерактивна метода на рачунару тј. интернету, кооперативна метода, студије случаја, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	5	писмени испит	50
Пројектни задаци	25		
Колоквијум	20		

Студијски програм : Струковни социјални радник

Назив предмета: Музика и покрет

Наставник: др Богдан Томић, виши предавач

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 4

Услов: уписан семестар

Циљ предмета:

Циљ предмета представља упознавање студената са дубоком везом између мозга, људског ума, покрета и музике. Схватање односа музичких фраза, форме, реченица и самог покрета тела као природног одговора, која може помоћи у откривању важности читавог процеса за живот и функционисање људи.

Исход предмета

Теоријска и практична оспособљеност студената за корективни процес путем музичких садржаја и различитих поступака. Спознавање могућности подстицаја на креативни приступ и израз који ће студенти моћи да примене у раду.

Садржај предмета

Теоријска:

Веза музике и покрета од праисторије, Игре и плесови кроз епохе, Распознавање ритма, хармоније и гласноће, Музика и емоције, Музичка форма и покрет, Музичка синкопа и покрет, Паузе у музици изражене телом, Изражавање музичких елемената телом и покретима, Карактер музике, покрет и музички садржај, Покрет и музика као облик терапијског/корективног рада, Учење кроз покрет.

Практична:

Улога и примена музике у формирању покрета, Методска упутства за избор и коришћење музике, Упути за одабир музике и одговарајућих покрета у терапијске сврхе.

Литература:

Обавезна:

Левитин, Д. (2011). *Музика и мозак.* Психополис.

Вукадиновић, М. (2023). Музика и плес: Поређење естетског доживљаја и телесних сензација код неплесачке публике. *Психолошка истраживања 26 (2).* (стр. 269-297)

Ђурић, О. и Николић Т. (2019). *Водич кроз историју музике.* Доминанта Ђурић.

Јапунџа-Милисављевић, М. (2009). *Методика наставе вештина за децу ометену у интелектуалном развоју*. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Проданов, И., Црњански, Н. и Милојковић, М. (2021) *Музичко образовање у дигиталном окружењу.* Академија уметности Нови Сад.

Њаради, Д. (2018). Транс, музика и плес - старе теме и нови интердисциплинарни дијалози. *Етроантрополошки проблеми 13(4),* (стр. 987-1005)

Јакшевац, И. (1995). *Музика и покрет.* Факултет физичке културе Београд.

Допунска:

Црнковић, Д., Хендија, П., Пољак, А., и Гело, Ј. (2020). *Музикотерапија: умјетност глазбе кроз умијеће лијечења.* Наклада Слап.

Радић, М., Шестић, М., Исаковић, Љ. (2021). Феномен знаковне музике у култури глувих. *Специјална едукација и рехабилитација 20(4).* (стр. 259-271)

Танасковић, М. (2022). Учење кроз покрет у приступима музичком образовању. Тематски зборник *Наука и образовање-изазови и перспективе*. (стр. 403-414)

Кастратовић, М. (2010). Рад са тежиштем тела уз музику и примену одговарајућих покрета код детета оштећеног вида. Зборник Педагошког форума бр 12. *Покрет у музичким и сценским уметностима.* (стр. 235-250)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе игра, метода разговора, демонстрације, стваралачког рада, слушање.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	Поена
активност у току предавања	**10**	писмени испит	
практична настава	**30**	усмени испит	**50**
колоквијум-и	**10**		
семинар-и			

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Еколошки пројекти и радионице

Наставник: др Данијела Радловић Чубрило, проф.

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 4

Услов: уписан семестар

Циљ предмета

Стицање сазнања о основним еколошким појмовима, изворима загађења и еколошким проблемима, очувањем животне средине и здравственим аспектима екологије. Подизање еколошке свести студената. Интегрисање еколошког приступа у социјални рад. Овладавање поступцима припреме и реализације еколошких пројеката и радионица у раду са корисницима услуга социјалне заштите.

Исход предмета

Студенти су стекли сазнања о основним еколошким појмовима, оспособљени су за разумевање основних еколошких фактора нарушавања животне средине, идентификовање проблема и последица загађења, као и њиховог утицаја на здравље и живот човека. Студенти су овладали теоријским знањима која се односе на интегрисање еколошког приступа у социјални рад, као и практичним поступцима припреме и реализације еколошких пројеката и радионица са корисницима услуга социјалне заштите у циљу подршке њиховом личном и социјалном функционисању.

Садржај предмета

Теоријска настава

Екологија: појам и дефиниција. Повезаност екологије са другим наукама. Значај екологије. Заштита животне средине као област екологије. Еколошки фактори: абиотички и биотички. Животно станиште – биотоп. Еколошка организација живог света: популације, биоценозе, екосистеми и биоми. Кружење материје и протицање енергије. Појам биосфере. Загађење и заштита животне средине. Положај човека у животној средини. Утицај човека на животну средину. Еколошки проблеми у животној средини и заштита од загађења. Здравствени аспекти екологије. Квалитет животне средине – контрола и праћење. Еколошки приступ у социјалном раду . Појам еколошког – зеленог социјалног рада.

Практична настава

Прикази еколошких пројеката и радионица и могућности њихове примене у раду са корисницима услуга социјалне заштите. Анализа и дискусија о утицају човека на животну средину. Идентификовање проблема и последица загађивања и нарушавања животне средине и њиховог утицаја на здравље и живот људи, посебно социјално угрожених; предлози за њихову контролу, праћење и сузбијање.

Литература

Обавезна:

Ристић, Т. и Коматина, С. (2014). *Увод у екологију*. Брчко: Европски универзитет Брчко дистрикта. (стр. 1-172; 204-227)

Андевски, М. (1997). *Увод у еколошко образовање*. Нови Сад: Филозофски факултет. (стр. 40-87; 138-158)

Ћурчић, И. Милић Бабић, М. и Шимлеша, Д. (2018). Зелени социјални рад. *Социјалне теме: часопис за питања социјалног рада и сродних знаности.* Вол. 1, бр. 5. (стр. 11-26).

Допунска:

Матановић, В. и Веиновић, З. (2001). *Еколошко-природњачки водич*. Београд: Министарство здравља и заштите животне околине – Управа за заштиту животне околине. (стр. 81-89; 111-113; 133-151)

Вандерлинден, К. и Сузуки, Д. (2008). *Еколошке занимације – експерименти и радионице за школу у природи, кућу и школу*. Београд: Одисеја. (стр. 18-21; 32-35; 40-45; 64-67; 78-85)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Вербално-текстуална метода, демонстративно-илустративна метода, проблемско-експриментална метода.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**50**
практична настава	**20**	усмени испит	-
колоквијум-и	-	.....	
семинар-и	**20**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Пословне комуникације

Наставник: др Тамара Грујић, проф.

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Студент проширује постојећа и стиче нова знања о значају пословних комуникација, врстама комуницирања, организационој комуникацији, пре свега, усменој и писаној, интернет комуницирању, саопштењима за јавност, специфичностима личног наступа у комуникацији, препрекама у комуникацији са начинима за њихово отклањање и саветима за побољшање комуникације. Студент се оспособљава за писмену и усмену комуникацију у установама социјалне заштите и са окружењем у савременим условима пословања и стицање знања о тим друштвеним, културолошким, социолошким, економским и политичким условима.

Исход предмета: На основу усвојеног градива студент ће разумети процес, функције, моделе, облике и канале пословних комуникација и њихов стратегијски значај и улогу у креирању идентитета, репутације и вредности установа социјалне заштите. Студент ће моћи успешно да комуницира у установама социјалне заштите и ван њих уз разумевање међусобно повезаног, а културолошки и религиозно различито утемељеног света. Студент ће се оспособити да изабере адекватну лексику, да самостално напише пословно писмо и имејл, да организује и води пословни разговор, поспоштујући правила пословне кореспонденције.

Садржај предмета

Теоријска настава: Језик у комуникацији: говорна култура, култивисани говор, особине доброг говора. Комуникациона компетентност: појам и нивои језичке културе, социјално и индивидуално раслојавање језика, критеријуми за процену комуникационе компетентности. Лични наступ у пословној комуникацији: пословна комуникација, паралингвистички знаци, растојање међу саговорницима, паузе у говору, значај активног слушања у комуникацији. Пословни разговор: елементи пословног излагања. Телефонски разговор. Облици личног наступа. Појам емпатије. Односи с јавношћу – предности и недостаци: манипулација и дезинформација у масовном комуницирању, реклама и пропаганда, улога односа с јавношћу, комуникациони поступци у односима с јавношћу. Писано пословно комуницирање – предности и недостаци: пословно писмо, електронска комуникација, визуелна комуникација. Култура и језичка култура. Креативност и комуницирање – технике креативног мишљења. Преговарање: мотиви, приступи, начини, припрема за преговарање, процес и закључивање преговарања. Човек и организациона култура: формална и неформална комуникација, појам бирократије, бирократски стил, социокултуролошке и психолошке препреке у комуникацији и њихово савладавање. Комуникација међу културама и комуникационе стратегије. Пословни комуникациони контексти у установама социјалне заштите.

Практична настава: Студенти ће на практичним примерима, кроз писане и усмене вежбе, савладавати принципе добре писане и усмене комуникације, поштујући норме српског стандардног језика. Студенти ће писати пословно писмо и имејл и припремати се за пословни разговор и састанак.

Литература

Обавезна:

Бојанић, Ж. (2010). *Основе комуникологије. Вештине пословног комуницирања*. Нови Сад: Унија факултета југоисточне Европе, Факултет за правне и пословне студије, Прометеј.

Мандић, Т. (2003). *Комуникологија – психологија комуникација*. Београд: Клио.

Марковић, М. (2008). *Пословна комуникација*. Београд: Клио.

Допунска:

Морис, Д. (2005). *Откривање човека: водич кроз говор тела*. Ниш: Зограф.

Павић, Ж. (2011). *Етика и пословне комуникације*. Београд: Универзитет Сингидунум.

Томић, З. (2014). *Разумевање и неспоразуми*. Београд: Чигоја.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	15	усмени испит	40
Презентација филма	15		
Колоквијум	30		

Студијски програм : Струковни социјални радник

Назив предмета: Основе информатике

Наставник/наставници: др Љиљана Крнета, проф.

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 4

Услов: 30 предиспитних поена

Циљ предмета

Заокружити информатичка знања која су студенти стекли из свог ранијег формалног образовања и обезбедити капацитет за даље стручно усавршавање и примену информатичког образовања у професионалној пракси социјалног радника.

Исход предмета

Информатички писмен струковни социјални радник, спреман за промене у информатичком друштву и даље стручно усавршавање и целоживотно учење.

Садржај предмета

Теоријска настава

Дефиниције информатике и теорије информације, основни појмови. Информација као ентитет; примена, обрада и презентација информације. Информациони системи у савременом друштву. Информационе баријере. Интернет као феномен умреженог друштва и мултимедијална платформа. Корисне апликације на интернету за социјални рад и дигиталне вештине корисника социјалних услуга. Вештачка интелигенција као правац развоја информационих система. Информатичке технологије у улози асистивне технологије. Прилагођавање рачунара за рад са особама са посебним потребама. Пригодни софтвери у инклузији особа са посебним потребама.

Практична настава

ECDL стандард (European Computer Driving Licence) - основни модули и кориснички програми: MS Word, Excel, PowerPoint. Корисне апликације на интернету у свакодневном раду струковног социјалног радника: креирање блога, електонског упитника, QRQode-а, социјалне мреже, google алати и други корисни алати и апликације на интернету.

Литература

Основна:

Крнета, Љ. (2025). *Основи информатике. Приручник за студенте струковних студија за образовање васпитача*. Кикинда: ВШССОВ.

Крнета, Љ. (2018). *Од играчке до рачунара. Приручник за студенте струковних студија за образовање васпитача у Кикинди.* Кикинда: ВШССОВ. (стр. 39-56)

Допунска:

Надрљански, Ђ., Солеша, Д. (2004). *Информатика у образовању*. Сомбор: Учитељски факултет.

Прудаков, С.& С. (2007). ECDL. *Јединствени информатички савез Србије*. Компјутер библиотека.

Солеша, Д., Надрљански, Ђ. (2004). *Информатичке технологије*. Сомбор: Учитељски факултет.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе

Класичне педагошке методе и комбинација савремених метода: интерактивна метода на рачунару и интернету, кооперативна метода на интернету.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава	30	усмени испит	50
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и			

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Породична педагогија

Наставник/наставници: др Србислава Павлов, проф.

Статус предмета: Обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета

Стицање теоријских знања из области породичног васпитања; стицање знања за разумевање сложености породице као друштвене и педагошке институције; овладавање терминологијом из области породичне педагогије; развијање способности и вештина у решавању васпитних и образовних проблема који се јављају у сарадњи са породицама деце и ученика.

Исход предмета

Студент оспособљен да разуме историјску сложеност институције породице: разуме специфичност интеракције унутар породице; разуме специфичност процеса васпитања и образовања у породици.

Садржај предмета

Теоријска настава

Појам, предмет и задаци породичне педагогије; Породична педагогија у систему педагошких дисциплина; Породица и породично васпитање; Настанак и развој породице; Теорије и теоријски приступи о породици; Типови породице; Функције породице; Породица као систем; Савремена породица; Међуљудски односи у породици; Животни циклус породице; Педагошки значај породице као људске заједнице; Одговорно родитељство; Типови родитеља и васпитни стилови у породици; Породична средина као васпитна средина родитеља и деце; Принципи у породичном васпитању; Методе и средства у породичом васпитању; Васпитни проблеми у породици и начини њиховог решавања; Саветодавни рад са родитељима; Повезаност породице и других друштвених институција (дечјих вртића, школа, установа социјалне заштите и др.).

Практична настава

Организовање радионица, групног и тимског рада у вези са темама породичног васпитања; Анализе педагошких ситуација и проблема из породице; Дискусије и дебате на унапред задате теме проблема у савременој породици.

Литература:

Основна:

Вилотијевић, Н. (2002). *Породична педагогија.* Београд: Папирус.

Грандић, Р. (2004). *Прилози породичној педагогији.* Нови Сад: Издање аутора. (стр. 395–431)

Допунска:

Спасојевић, П. (2011). *Породична педагогија и одговорно родитељство: Уџбеник за студенете педагошких факултета и приручник за родитеље, васпитаче и наставнике.* Бања Лука: ИП „Нова школа“; Универзитет у Источном Сарајеву и Педагошки факултет у Бијељини. (стр. 121–163)

Голубовић, З. (1981). *Породица као људска заједница*. Загреб: Напријед. (стр. 239–274)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе

Интерактивно предавање, интерактивни рад у малим групама, критичко проучавање литературе, дискусија на нивоу групе, дебата - образлагање ставова у расправи на најављене теме; анализа педагошких ситуација и проблема из породице, дебате на тему проблема у савременој породици.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	**5**	писмени испит	30
практична настава	**20**	усмени испит	20
колоквијум-и		.....	
семинар-и	**25**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Социологија

Наставник: др Соња Кузманчев Станојевић, виши предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 4

Услов: уписан семестар

Циљ предмета

Овладавање основним појмовима социологије, посебно социологије породице, детињства, васпитања и образовања. Анализа кључних проблема, уз стално навођење конкретних примера из историјске и текуће животне праксе. Сучељавање различитих нивоа и углова гледања и развијање критичког односа према друштвеним појавама и процесима.

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да развије аналитички приступ основним друштвеним појавама и процесима; на нивоу синтетичког приступа повећа разумевање у погледу сопствене друштвене улоге и положаја; на нивоу вредновања друштвених појава и процеса јасно разликује и увиђа све видове изградње друштвеног и личносног идентитета.

Садржај предмета

Теоријска настава

Природа стварности, основни облици сазнања. Појам науке, место социологије у систему наука, однос социологије према другим наукама, однос опште према посебним социолошким дисциплинама. Предмет и циљ социологије. Историјски развој мисли о друштву и настанак социологије као академске дисциплине. Главне школе и правци у класичној и савременој социологији. Методе социологије, поступак социолошког истраживања. Друштво, историја, личност. Друштвена структура и деловање. Друштвене групе. Појам, функције, развој и типови породице. Насеља. Етничке заједнице. Вертикална друштвена структура: друштвене неједнакости и приступи за њихову анализу. Друштвене установе и организације. Појам културе и њено социолошко изучавање. Језик и симболичка комуникација. Мит и религија, типови религија. Обичај и морал. Идеологија. Уметност. Друштвена промена и развој. Појам и теорије о савременом друштву. Сличности и разлике модерног и постмодерног друштва. Одлике глобалног друштва и процеса. Ратни и миротворни процеси. Еколошка криза и технолошки развој. Промене у привредном животу. Одлике масовног друштва и културе. Образовање, професионализација и слободно време у савременом друштву.

Практична настава

Приступ васпитању из угла различитих облика сазнања. Особеност социолошког приступа васпитању и образовању. Породица као друштвени феномен. Дете и детињство као предмет социолошког истраживања. Историјски развој феномена породице, детињства и васпитања. Темељи европског схватања васпитања у античкој грчкој и римској и јудео-хришћанској култури.

Литература:

Обавезна:

Мишковић, М. (2003). *Социологија*. Београд: Службени гласник.

Митровић, М., Петровић, С. (1994). *Социологија*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Допунска:

Golubović, Z. (1981). *Porodica kao ljudska zajednica*. Zagreb: Naprijed.

Ђорђевић, Радомир Д. (2016). *Социологија и историја музике*. Том 1, „Социологија музике“, Косовска Митровица: Филозофски факултет.

Kajoa, R. (1979). *Igre i ljudi: maska i zanos*. Beograd: Nolit.

Сандо, Д. (2006). *Православно васпитање деце до седме године живота*. Београд: Александрија.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 2	**Практична настава:** 1

Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, консултације. Излагање презентације и анализа и синтеза кроз разговор. Критичко промишљање и рефлексивни приступ темама, примена истраживачких метода и техника у истраживању праксе

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у настави	**10**	усмени испит	**50**
колоквијум	**20**		

презентација	**20**		

Студијски програм: Струковни социјални радник			
Назив предмета: Социјална психологија			
Наставник: мр Дијана Копуновић Торма, предавач			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан семестар			
Циљ предмета: Упознавање студената са основним теоријским концептима у социјалној психологији, основама интепрерсоналних односа, агресивног и просоцијалног понашања појединца, социјалним ставовима, предрасудама и стереотипима, као и одликама групних процеса. Оспособљавање студената за анализу и коришћење стечених знања о процесу социјализације, социјалне перцепције и групних односа. Оспособљавање студената за уочавање и интерпретацију односа појединца и друштва, као и динамике унутар групе.			
Исход предмета: Од студената се очекује да на крају курса буду оспособљени да: дефинишу основне појмове из области социјалне психологије, унутаргрупних и међугрупних односа; да одреде узроке и ефекте процеса социјализације; да препознају различите феномене из области социјалне психологије, да разумеју и препознају сопствене ставове и начине на који могу утицати на професију; да боље разумеју односе у групи, формирање ставова и процесе социјализације; да примене знање о понашању у социјалном окружењу; да анализирају социјална збивања са социо-психолошког становишта и разумеју ефекте међусобних утицаја социјалних и психолошких чинилаца.			
Садржај предмета *Теоријска настава:* Основни појмови из области интерперсоналних односа. Социјална когниција. Социјална перцепција. Социјализација: процеси и ефекти социјализације. Агресивност. Просоцијално понашање. Социјални ставови. Формирање и мењање ставова. Психологија групе и групних односа. Интергупни конфликти: узроци и решавање. Предрасуде и стереотипи. Социјална интеракција. *Практична настава:* На вежбама се анализирају и интерпретирају социјално-психолошки феномени из праксе са циљем бољег разумевања теоријских концепата. Од студената се очекује критичка анализа обрађених феномена и извођење мањих експеримената из обрађених области.			
Литература *Обавезна:* Aronson, E., Wilson, T. D. и Akert, R. M. (2013). *Социјална психологија.* Београд: Мате. Кордић, Б. (2017). *Увод у социјалну психологију.* Београд: Центар за примењену психологију. Рот, Н. (2005). *Основи социјалне психологије.* Београд : Завод за уџбенике и наставна средства. *Допунска:* Myers, D. G., & Twenge, J. M. (2021). *Social psychology* (14th ed.). McGraw-Hill Education. Hewstone, M. i Stroebe, W. (2002). *Увод у социјалну психологију.* Јастребарско: Наклада Слап. Pennington, D.C. (1997). *Основе социјалне психологије.* Јастребарско: Наклада Слап.			
Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**	
Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода експеримента.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	Поена
Активност на вежбама	10	Испит	30
Практични рад	20		
Колоквијум/и	40		

Студијски програм : Струковни социјални радник

Назив предмета: Психологија дечје игре

Наставник: мр Дијана Копуновић Торма, предавач

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 4

Услов: уписан семестар

Циљ предмета: Да студент схвати сложени феномен дечје игре усвајањем система знања о предмету психологије дечје игре; да стекне увид у врсте и значај игре за целокупан дечји развој као и о начинима примене игре и игроликих активости за успостављање контакта и комуникацију са децом из социјално депривираних средина

Исход предмета: Студент ће бити оспособљен да користи игру као контекстуални оквир активности у непосредном раду са децом из социјално депривираних средина; да користити игру као дидактичко, развојно и терапеутско средство

Садржај предмета

Теоријска настава: Дечја игра и играчке у вртићу и одрастању: Дечја игра и узраст детета (Игра новорођенчета, Игра одојчета, Игра деце од 1. до 3. године, Игра деце од 3. до 7. године); Игра и њен значај за дете предшколског узраста; Дечје играчке (Историјски развој играчака, Играчке деце предшколског узраста, Одлике добре играчке, Одлике лоше играчке); Рачунар и дечја игра; Коришћење дечје игре у дијагностичке и терапијске сврхе.

Практична настава: Експериментално проучавање дететове игре; Посматрање детета у изабраној игри; Дететово виђење игре и играчака; Причање приче; Историјска позадина играчке; Анализа играчке, цртаног филма за децу и дечје сликовнице; Категорија игре са вршњацима (Партен); Анализа продавнице играчака; Спонтана игра деце са сметњама у развоју; Културни контекст дечје игре. Анализа ризика и значаја физичке игре, игре на отвореном и компјутерских игара; Организовање радионица и пројеката.

Литература

Обавезна:

Мићевић-Карановић, Ј. и Солеша-Гријак, Ђ., (2015). *Психологија дечје игре – приручник*. Кикинда: Висока струковна школа за образовање васпитача у Кикинди.

Каменов, Е. (2009). *Дечја игра*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Брковић, А. (2011). *Развојна психологија*. Чачак: Регионални центар за професионални развој запослених у образовању.

Солеша-Гријак, Ђ. (2011). *Развојна психологија – од зачећа до адолесценције*. Државни универзитет у Новом Пазару.

Дамовска, Л. и др. (2023.) *Палс приручник, игра и животне вештине, приручник за студенте, васпитаче, учитеље, предаваче и тренере.* Zurich University of Teacher Education International Projects in Education (IPE).

Миљевић, М. (ур.)(2019.) Тематски зборник радова Социјална политика у Србији на раскршћу векова, Висока школа социјалног рада и Кримски федерални универзитет В.И. Вернадского, Београд

Допунска:

Мићевић-Карановић, Ј. и Солеша-Гријак, Ђ., (2015). *Психологија дечје игре – приручник.* Кикинда: ВШССОВ (стр. 45-69).

Каменов, Е. (2009). *Дечја игра*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства (стр. 17-32).

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе

Предавања, тражење и анализирање примера, расправе уз тражење аргумената, прикази случајева, анализе, провера теорија и евалуација образовног програма, дискусије, радионице.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	**10**	писмени испит	
практична настава	**60**	усмени испит	**30**
колоквијум-и		.....	
семинар-и			

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Основе научно-истраживачког рада

Наставник: др Србислава Павлов, проф.

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 4

Услов: уписан семестар

Циљ предмета

Основни циљ предмета је изучавање научних метода и методолошких специфичности поступака који се примењују у истраживањима различитих социјалних појава, оспособљавање студената за препознавање и критички однос према проблемима истраживања у социјалном раду, оспособљавање студената за самосталну израду нацрта научно истраживачког рада из области социјалног рада уз примену одговарајућих метода и осталих елемената емпиријских истраживања.

Исход предмета

Студент ће бити оспособљен да уочава, формулише, приступа истраживању и решавању актуелних проблема у области социјалног рада, Самостална израда нацрта пројекта уз избор метода и креирање инструмената за реализацију истраживања у области социјалног рада, као и повезивање и критичко разумевање у тумачењу и интерпретацији истраживаних проблема социјалног рада.

Садржај предмета

Теоријска настава

Методологија истраживања – основна појмовна одређења; Етички принципи научно-истраживачког рада; Квантитативна и квалитативна парадигма; Врсте истраживања у друштвеним наукама; Структура пројектовања и реализације емпиријског истраживања у области социјалног рада; Методе истраживања; Технике и инструменти у друштвеним истраживањима; Проблеми истраживања у савременој методологији у области социјалног рада.

Практична настава

Студенти ће вежбати припрему за истраживање (претраживање литературе уз критичку анализу одбраних текстова) у области социјалног рада. Избор проблема и предмета истраживања, дефинисање циља и метода за израду пројекта истраживања; самостална израда инструмената за прикупљање података (упитник у писаној и Online форми, различити инструменти систематског посматрања, као и формулисање питања за полуструктурисани и неструктурисани интервју) у области социјалног рада.

Литература

Обавезна:

Јовановић, Б., и Кнежевић-Флорић, О. (2008). *Основи методологије педагошких истраживања са статситиком*. Јагодина: Педагошки факултет**.** (стр. 7–157)**.**

Knežević Florić, O. i Ninković, S. (2012)**.** *Horizonti istraživanja u obrazovanju.* Novi Sad**:** Filozofski fakultet**.**

Милић В. (1996). *Социолошки метод.* Београд: Завод за издавање уџбеника.

Милосављевић, М. (2013). *Социјална истраживања*. Београд: Службени гласник.

Допунска:

Мићевић Карановић, Ј., Месарош Живков, А. и Павлов, С. (2019). *Академско писање: Теоријске основе за студенте студијског програма струковни мастер васпитач.* Кикинда: ВШССОВ у Кикинди, ISBN 978-86-85625-42-8

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Настава се изводи у облику предавања, интерактивних вежби, колоквијума, консултација и самосталног истраживачког рада студента.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**20**
практична настава	**20**	усмени испит	**30**
колоквијум	**10**	.....	
семинар	**10**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Стручни енглески језик

Наставник: МА Тања Бркљач, наставник страног језика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 4

Услов: уписан семестар

Циљ предмета

Унапређивање и надградња способности студената да се спонтано изражавају на енглеском језику. Развијање код студената способности разумевања писаних, стручних садржаја, проширивање вокабулара и развијање граматичке тачности у изражавању.

Исход предмета

Студент оспособљен да успостави континуитет учења енглеског језика и прошири знања о систему језика; развија све језичке вештине (писање, читање, слушање, говорење); усвоји стручну терминологију; слободно и спонтано комуницира, даје сопствене коментаре, те парафразира обрађене текстове; усмено и писмено преведи стручни текст, те да у стручним електронским и штампаним изворима на енглеском језику пронађе информације и примере добре праксе.

Садржај предмета

Теоријска настава

Обрада и анализа текстова The Biggest Cheaters, Multiple Intelligences Theory, Special Education Needs, Giftedness and Talent, Internet Resources and Student Research, Music and the Mind, Bribing Children to Behave, All Work and No Play, TV Rots the Brain.

Практична настава

Превођење, правописне, морфолошке, граматичке, говорне и писмене вежбе.

Литература

Обавезна:

Мићић, С. (2009). *English for Medical Academic Purposes,* Завод за уџбенике, Београд.

Ludbrook, G. (2011). *English for International Social Work*. Università ca' Foscari Venezia. (стр. 11-31, 41-53, 73-92)

McCarthy, M, O'Dell, F. (2017). *English Vocabulary in Use Upper-Intermediate*. Cambridge University Press (стр. 66-69, 102-107)

Интерни наставни материјал за Стручни енглески језик – скрипта

Допунска:

Једнојезични енглеско-енглески речник или двојезични енглеско-српски речник по избору

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе

Фронтална наставна метода и рад по групама. Комбиноване методе (метода предавања, проблемско излагање, истраживачка метода, метода понављања).

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	**15**	писмени испит	**-**
практична настава	**15**	усмени испит	**30**
колоквијум-и	**-**		
семинар-и	**20 + 20**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Комуникацијске вештине

Наставник: др Тамара Грујић, проф.

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 4

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Студент проширује постојећа и стиче нова знања из области вербалне, невербалне и писане комуникације, јер су комуникацијски процеси у основи готово свих активности социјалног рада. Комуникацијске вештине омогућавају студенту да разуме, повезује, успоставља односе, договара се и делује, уз узајамно поштовање и уважавање различитости, јер се преко капацитета за комуникацију прикупљају подаци, формирају процене и професионални судови, доносе одлуке, преговарају и примењују планови, решавају проблеми, развијају ресурси, евалуирају ефекти рада и сачињавају професионалне белешке.

Исход предмета:

Студент ће бити способан и спреман да успешно комуницира са различитим особама (децом, младима, одраслима, старим лицима, породицом, као и припадницима друштвено осетљивих група). Студент ће бити оспособљен за самостални професионални рад (комуникација, опсервација, слушање и процена, интервјуисање) и говор на различите теме, као и за критичку анализу туђег говора.

Садржај предмета

Теоријска настава: Циљеви и задаци говора. Избор теме и прикупљање материјала. Стратегије говора и јавног наступа. Етичност говорника. Структура излагања: увод, аргументација, главна тема, закључак; план излагање, временско структурирање. Белешке и презентација. Интонација, гласност, паузе и темпо у говору. Невербална комуникација: гестови, држање тела, фацијална експресија, поглед, лични простор, територијално понашање; културна условљеност невербалне комуникације. Јавни наступ. Технике и методе наступа у медијима. Лидерство и преговарање. Пословни бонтон и комуникација. Комуникација на друштвеним мрежама.

Практична настава:

Аналитичка и креативна примена стечених знања, креирање и презентовање различитих типова говора, анализа познатих јавних говора. Презентација модела добре говорне праксе. Решавање програмских задатака који прате програм теоријске наставе.

Литература

Обавезна:

Андевски, М. (2008). *Уметност комуницирања*. Нови Сад: Цеком букс, стр. 17–34.

Марковић, М. (2015). *Комуникацијске вештине*. Београд: Клио, стр. 21–77.

Розенберг, М. (2020). *Ненасилна комуникација*. Земун: Публик практикум.

Допунска:

Буразор. М. (2021). *Невербална комуникација на делу II*. Београд: Драслар.

Дајмонд. С. (2015). *Добити више – како да преговарањем постигнете своје циљеве у стварном свету*. Београд: Самиздат.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	15	усмени испит	40
Презентација филма	15		
Колоквијум	30		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Предшколска педагогија

Наставник: др Мирсада Џаферовић, проф.

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 5

Услов: положен испит из Опште педагогије, уписан семестар

Циљ предмета: Стицање корпуса знања из области Предшколске педагогије као основе за даље стручно образовање. Развијање професионалног става у односу на подручја васпитног деловања и актере предшколског васпитања. Упознавање студената са филозофско –теоријским гледиштима и научним сазнањима потребним за разумевање васпитања деце раних узраста, као и са положајем детета у различитим епохама цивилизације и савременог друштва.

Исход предмета: Студент оспособљен да разуме импликације педагошких и психолошких теорија у домену предшколског васпитања; самостално дефинише и објашњава предмет, задатке и садржај предшколске педагогије као научне дисциплине; познаје и користи различите методе подстицања дечијег развоја, васпитања и различите начине учења уз примену принципа и уважавање индивидуалних карактеристика детета; аргументовано дискутује, иницира и гради партнерски однос са породицом, средином и локалном заједницом кроз различите улоге; самостално процењује вредност и применљивост идеја о васпитању, метода и садржаја; самостално прати и анализира стручну литературу из области педагошке периодике и савремених приступа о васпитању деце раних узраста.

Садржај предмета

Теоријска настава: Конституисање предшколске педагогије. Предмет и задаци предшколске педагогије као научне дисциплине. Класици и утемељивачи предшколске педагогије. Повезаност предшколске педагогије са другим наукама и научним дисциплинама. Основни појмови предшколске педагогије (васпитање, образовање, учење, социјализација, искуство, знање). Васпитање и развој: законитости развоја и функције васпитања у раном детињству; критични периоди за васпитање и образовање деце; чиниоци развоја, наслеђено и стечено; средишки чиниоци развоја; култура као чинилац развоја; однос васпитања и развоја, активност детета као чиналац развоја. Васпитно-образовне методе у раду са предшколском децом. Принципи предшколског васпитања. Социјализација, адаптација и реадаптација: проблем одвајања детета од породице. Појам, карактеристике и функције дечјег стваралаштва; Портфолио-позајм и значај. Мотивација за развој и учење; спољашња и унутрашња мотивација; развијање радозналости и креативности. Игра, играчке и игровне активности. Зрелост или готовост деце за школу. Значај породичног васпитања; Општа и посебна припрема деце за школу.

Практична настава: Студент анализира теоријске садржаје на вежбама, подстичући логичко резоновања и изношење критичког мишљења на задате теме из области предшколске педагогије. Повезује теоријске садржаје са практичним примерима и кроз решавање проблемских ситуација у области предшколског васпитања. Самостално истражује, анализира, користи стручну литературу и креира нове садржаје који су уско повезани са предшколским васпитањем и образовањем деце.

Литература

Обавезна:

Каменов, Е. (2008). *Васпитање предшколске деце.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 5-59.; 83-152.; 191-312).

Каменов, Е. (2008). *Образовање предшколске деце.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 78-108; 159-167; 191-197; 211-220.).

Каменов, Е. (2009). *Дечја игра.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 7-156).

Џаферовић, М. (2023). *Практикум из предшколске педагогије за студенте високих школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди*. Кикинда: ВШССОВ у Кикинди. (стр. 9-73)

Допунска:

Сузић, Н. (2006). *Увод у предшколску педагогију и методику*. Бања Лука: XBS. (стр. 5-16.).

Врањешевић, Ј., Вигњевић, К.А., Златаровић, В., Коруга, Д., Јерковић, Д., Белензада, М., Лакићевић, О. (2019). *Вртић као сигурно и подстицајно окружење за учење и развој деце*. Приручник за васпитаче. Београд: Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. (стр. 11-132).

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**	
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, дискусије, консултације, израда и презентовање Power Point презентација, семинарски радови.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	**10**	писмени испит	**20**
практична настава	**20**	усмени испит	**30**
колоквијуми I+II	**10**	.....	
семинар-презетцаија	**10**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Социјална педагогија

Наставник: др Ана Вукобрат, предавач

Статус предмета: Обавезан

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Упознавање студената са развојним трендовима у социјалној педагогији и њеним интердисциплинарним карактером и областима истраживања и деловања; Упознавање студента са ширим појмовима социјалног укључивања, социјалне инклузије, ресоцијализације и социјализације као и са осталим областима деловања социјалне педагогије; Упознавање студента са асоцијалним педагошким појава и њиховим третманим и превенцијом.

Исход предмета: Студент упознат са: основном терминологијом и теоријским појмовима из социјалне педагогије; са ризичним понашањима и поремећајима социјалног понашања код младих (адолесцената); са проблемима одрастања младих; са превенцијом поремећаја понашања младих као и са третманним/лечењема различитих поремећаја у понашању; Студент оспособљен да разумев холистичко условљавање социјално-педагошких појава; Студент оспособљен да развија вештине и компетенције за рад, истраживање и критичко промишљање у области социјалног рада.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Подручја проучавања и деловања социјалне педагогије; Однос социјалне педагогије и сродних научних дисциплина; Интердисциплинарност социјалне педагогије; Методе и поступци социјално-педагошких истраживања; Социјалне компетенције; Облици социјалног учења; Социјална природа васпитања и мобилност појединца у структури друштва; Социјални облици и појаве васпитног деловања у породици, школи, групи вршњака, слободном времену, медијима, јавним установама; Поремећаји у понашању младих; Дисоцијалност младих; Процеси социјализације; Педагошка виктимологија: преоптерећеност ученика, школске фобије, изостајање са наставе, насиље, агресивност – узроци, последице, терапија, превенција; Подстицање просоцијалног понашања; Превенција поремећаја у социјалном понашању младих; Вршњачко насиље; Положај неуспешног ученика у мрежи односа у школи; Социјална заштита деце и породице.

Практична настава:

Проблемско излагање, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему, дискусија, презентације индивидуалних и групних пројеката/задатака.

Литература

Обавезна:

Bouillet, D. & Uzelac, S. (2007). *Osnove socijalne pedagogije*. Zagreb: Školska knjiga.

Кнежевић-Флорић, О. (2007). *Основе социјалне педагогије*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине.

Допунска:

Јевтић, Б. и Кнежевић Флорић, О. (2011). *Изазови социјалнопедагошке делатности*. Ниш: Филозофски факултет.

Крњајић, С. (2002). *Социјални односи и образовање*. Београд: ИПИ.

Zuković, S., Knežević-Florić, O., & Ninković, S. (2012). Adolescents' perception of coping strategies within families. Ljetopis socijalnog rada, 19 (2). (стр. 275-296)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама; Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање; Интерактивно предавање, интерактивни рад у малим групама, критичко проучавање литературе, дискусија на нивоу групе, дебата – образлагање ставова у расправи на најављене теме; анализа проблема младих у савременом друштву.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	**5**	писмени испит	**30**
практична настава	**20**	усмени испит	**20**
семинар-и	**25**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Принципи саветодавног рада

Наставник: др Роса Шапић, проф.

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Стицање знања, вештине и вредности које су кључне за ефикасан и етички прихватљив саветодавни рад у раду са појединцима, породицама, групама и заједницама, како би им помогли да препознају и превазилажењу животних изазова и побољшају квалитет свог живота. Студенти ће се упознати са основним концептима, структуром и динамиком саветовања у социјалном раду; стећи ће основна знања о сарадничком односу између саветника и клијента; разумеће основне и етичке принципе вођења саветовања у социјалном раду; оспособиће се за примену специфичних вештина вођења саветовања у социјалном раду.

Исход предмета:

Стицање специфичних компетенција, вештина и знања која студенти треба да постигну кроз процес образовања и обуке, како би постали ефикасни социјални радници у области саветодавног рада. То укључује способност примене теоријских принципа у практичном саветодавном раду, разумевање етичких норми и вредности, као и развијање вештина за рад са корисницима у различитим животним околностима. По завршетку курса студенти ће стећи знања о појму, врстама и облицима саветовања у социјалном раду; овладати основним етичким принципима неопходним за вођење саветовања у социјалном раду; бити обучени за коришћење вештина у саветодавном раду са корисницима социјалне заштите.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Појмовно одрђење саветовања у социјалном раду; Специфичности саветовања у социјалном раду; Врсте саветовања у социјалном раду; Принципи на којима се базира саветовање; Циљеви саветовања у социјалном раду; Етички принципи саветовања; Процес саветовања у социјалном раду; Особине саветника; Телефонско саветовање; Сарадднички однос између саветника и клијента; Специфичне вештине саветовања: активно слушање, слушање са емпатијом, парафразирање, невербални аспекти комуникације; Специфичне вештине саветовања: рефлектовање, сумирање, истражибање проблема, конфронтација, интерпретација; Специфичне вештине саветовања: разматрање опција, могућих решења, процењивање могућих решења, планирање промене, давање повратних информација, децентрација, асертивност

Практична настава:

Радионичарски рад и дискусионе групе са приказима клијената из практичног рада.

Литература

Обавезна:

Зуковић, С. (2017). *Саветодавни рад у институцијама образовања и васпитања*. Нови Сад: Филозофки факултет.

Вукосављевић-Гвозден, Т. (2007). *Теорија и пракса психотерапије и саветовања*. Београд: Центар за примењену психологију.

Мићевић-Карановић, Ј., Кнежевић, Ј., Шапић, Р. и Димовић, А. (2021). *Ментално здравље и поремећаји: теоријске основе и вежбе*. Кикинда: Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди.

Малешевић, Д. (2020). *Вештине управљања својим емоцијама и разумевања емоција других људи у послу* - Водич за развијање вештина са практичним задацима. Нови Сад: Удружење за развој професионалних вештина „ПРОВЕНС“.

Допунска:

Гелдард, Т. (2004). *Основе индивидуалног саветодавног рада*. Београд: Центар за примењену психологију.

Nelson Jones R. (2008). *Basic Counseling Skills-a Helpers Manual*. London: Sage Publication LTD.

Beckett, Ch. (2006). *Essential Theory for Social Work Practice*. SAGE Publications Ltd. (Преведена поглавља)

Малешевић, Д. (2020). *Вештине управљања сресом и спречавање сагревања на послу* - Водич за развијање вештина са практичним задацима. Нови Сад: Удружење за развој професионалних вештина „ПРОВЕНС“.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена

Активност на вежбама	**15**	усмени испит	**50**
Презентација филма	**10**		
Колоквијум	**25**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Теорије социјалног рада и социјалне политике

Наставник: др Роса Шапић, проф.

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 4

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Главни циљ овог предмета је стицање релевантних знања о савременим теоријским моделима социјалног рада, њиховим међусобним односима, предностима и ограничењима, и утицају савремених теоријских модела на процесе развоја социјалног рада као професионалне и научне делатности.

Исход предмета:

По завршетку курса студенти ће познавати основне теорије социјалног рада и биће оспособљени да усвојена теоријска знања повежу са професионалном праксом.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Теорије социјалног рада и професионална пракса социјалног рада; Теоријски модел кризне интервенције; Системске и еколошке теорије; Социјално-психолошки и комуникацијско-теоријски модели; Радикалне и марксистичке теорије; Хуманистичке и егзистенцијалистичке перспективе; Теорије оснаживања и заступања; Антидискриминаторске перспективе; Теорије социјалног развоја; Теорија социјалног умрежавања; Теорија културних конфликата; Групне презентације теоријских модела у социјалном раду; Процењивање теорија социјалног рада и њихова примена у пракси

Практична настава:

Радионичарски рад и дискусионе групе са приказима из практичног рада.

Литература

Обавезна:

Милосављевић, М. (2009). *Основе науке социјалног рада.* Бања Лука: Филозофски факултет.

Петричковић, М. (2006). *Теорије социјалног рада*. Београд: Социјална мисао.

Допунска:

Пејн, М. (2001). *Савремена теорија социјалног рада.* Бања Лука: Филозофски факултет.

Хоуви, Д. (1991). *Увод у теорију социјалног рада*. Београд: Научно-истраживачки центар за социјални рад и социјалну политику, Факултет политичких наука.

*Образовање у области социјалног рада и социјалне политике за 20 век***.** (2015)**.** Жегарац, Невенка ур. Ниш: Универзитет у Нишу.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**15**	усмени испит	**50**
Презентација филма	**10**		
Колоквијум	**25**		

Студијски програм : Струковни социјални радник

Назив предмета: Ментална хигијена

Наставник/наставници: мр Дијана Копуновић Торма, предавач

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан семестар

Циљ предмета: Информисаност о менталном здрављу човека. Стицање основних знања о проблемима менталног здравља, менталним болестима и поремећајима личности. Развијање свести о значају уважавања индивидуалних разлика у раду са клијентима. Упознавање са практичним методама које се могу примењивати у пракси. Увиђање значаја менталне хигијене за правилан развој човека.

Исход предмета: Савладавањем овог предмета студент ће бити упознат са основним појмовима из области очувања менталног здравља и превенције менталних поремећаја; упознат са природом и током целоживотног развоја и животним кризама; упознат са чиниоцима који утичу на ментално здравље. Студент ће бити оспособљен да препозна важност менталног здравља људи, боље разуме ментално здравље и препозна одређене поремећаје, или барем неке од симптома, на које могу наићи у раду. Студент ће моћи да разуме особености и потребе особа различите животне доби; покаже ангажовани став и спремност за рад у најбољем интересу сваког клијента.

Садржај предмета

Теоријска настава: Дефиниција и основни појмови менталне хигијене; Теорије и модели менталних поремећаја; Основне категорије менталних поремећаја; Неуротски поремећаји; Поремећаји расположења; Психотични поремећаји; Личност и поремећаји личности; Психосоматске болести, болести зависности и суицидално понашање; Ментално здравље деце и адолесцената; Теоријска разматрања стреса, Животне кризе; Проблеми занемаривања, злостављања деце и ускраћивања родитељске бриге; Заштита и унапређење менталног здравља, ментално здравље и психолошка добробит; Основне психотерапијске методе.

Практична настава: Упознавање са проблемским ситуацијама у целоживотном развоју личности и могућностима њиховог разрешења. Препознавање потенцијално стресних ситуација и рад на техникама за ублажавање ефеката стреса. Упознавање са техникама за рад на унапређењу менталног здравља. Лични рад на унапређењу менталног здравља.

Литература:

Обавезна:

Мићевић Карановић, Ј., Кнежевић, Ј., Шапић, Р., и Димовић, А. (2021). *Ментално здравље и поремећаји: Теоријске основе и вежбе за предмет Ментална хигијена*. Кикинда: ВШССОВ. (стр. 12-119, 176-216, 222-226).

Мићевић Карановић, Ј., Кнежевић Ј. и Радовановић, М. (2013). *Ментална хигијена: уџбеник за студенте високих школа струковних студија за образовање васпитача.* Кикинда: ВШССОВ.

Допунска:

Стефановић-Станојевић, Т. (2011). *Афективна везаност – развој, модалитети и процена*. Ниш: Филозофски факултет (https://www.scribd.com/doc/274755555/Afektivna-Vezanost-Razvoj-Modaliteti-iProcena). (стр. 72-107)

Требјешанин, Ж. (2010). *Психологија личности*. Београд: Учитељски факултет. (стр.152-179)

Петровић, В. (2019). *Увод у ментално здравље.* Нови Сад: Факултет „Лазар Вркатић“. (стр. 39-59).

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: комбинована настава у облику предавања, интерактивних вежби, семинара, колоквијума, консултација и самосталног рада студента.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	50
практична настава	5	усмени испит	
колоквијум-и	20		
семинар-и	20		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Дечја антропологија

Наставник: др Соња Кузманчев Станојевић, виши предавач

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Упознавање са основним принципима и особинама раста и развоја индивидуе, препознавање одступања и расту и развоју и предизимања превентивних мера. Упознавање са културним и развојим одликама друштва, породице.

Исход предмета: Оспособљавање студента за праћење раста и развоја индивидуе, путем овладавања вештинама антропометријског, моторичког, социолошког мерења; правовремено реаговање на одступања; разумевање и препознавање понашања индивидуе у сваком периоду развоја.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Антропологија: појам, одређење и подела. Дечја антропологија: одређење и значај изучавања. Биофизичка дечја антропологија. Онтогенеза и фактори раста и развоја детета по периодима (новорођенче, одојче, мало, предшколско и школско дете). Раст и обликовање конституције. Антропометријска мерења. Развој централног нервног система и његових најважнијих функција: свест, самосвест, говор, памћење, осећања и интелигенција. Култура: одређење, развој и значај у развоју личности и друштва. Појмови људске природе, идентитета, карактера и личности, њихово обликовање и развој у дечјем узрасту. Развој цивилизације и њен утицај на раст и развој детета. Најчешће болести цивилизације: рахитис, дијабет, хипертиреоза, деформитети кичме и екстремитета, болести зуба и слабовидост. Касно детињство: учење, склапање пријатељства, физичке вештине и образовање. Полне разлике, осећања љубави, поштовања и увредљивости. Значај ауторитета у развоју детета Врсте ауторитета: породични, институционални, црквени, хијерархијски, традиционални, рационални и ирационални. Раздобље адолесценције: физичке промене, нова искуства, формирање осећаја одговорности, специфично понашање, однос према полности, трагање за идентитетом одраслог. Поремећаји и болести у раздобљу адолесценције.

Практична настава:

Анализа питања теоријске наставе путем различитих метода: антропометријска мерења, тимске презентације филмова и анализе примера из непосредног практичног искуства уже и шире, приватне и професионалне околине.

Литература

Обавезна:

Марковић, М. (2001). *Телесни развој и здравствено васпитање*. Шабац: Виша школа за образовање васпитача.
Сумрак, В. (2011). *Дечја антропологија.* Београд: Чигоја.
Антонијевић, Ж. (2010). *Ваше дете од рођења до поласка у школу*. Београд: Ж. Антонијевић

Допунска:

Golubović, Z. (2006). *Čovek i njegov svet u antropološkoj perspektivi.* Beograd: Plato (стр. 23-46)
Зењковски, В. В. (2002). *Проблеми васпитања у светлу хришћанске антропологије*. Београд: Бримо.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 1	**Практична настава:** 2

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**10**	усмени испит	**50**
Презентација филма	**20**		
Колоквијум	**20**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Музичко-педагошки поступци у социјалном раду с младима

Наставник: др Мирјана Матовић, проф., МА Александар Митревски, асистент

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ:3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Циљ предмета представља упознавање студената са чињеницама, могућностима, методама, средствима и поступцима утицаја музике на човека и друштво у целини. Сагледавање могућности неговања и подстицаја креативности, израза који ће студенти бити у могућности да кроз музику примене у непосредном раду са младима различитих диспозиција и способности.

Исход предмета:

Теоријске компетенције студената у области основа музикотерапије, садржаја, начина и поступака њихове примене у групном и индивидуалнином раду, у терапијске сврхе. Практична оспособљеност студената за примену музичких садржаја у терапијске сврхе у широком распону превентивног, педагошког и корективног деловања.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Настанак музике у контексту психолошког и физиолошког утицаја на човека и околину, Музика као средство и канал комуникације, Улога и место музике у животу деце и младих, Утицај музике на психофизички развој, Психолошке особености музике, Музика као иницијатор активизма и интеракције са вршњацима и друштвеном средином, Дигитални ресурси и музика, Терапијска моћ музике/Музикотерапија, Слушање музике, Покрет и музика као облик терапијског/корективног рада, Активација креативног потенцијала кроз музику, Методе рада са ометеним у развоју, Музички инструменти као повод за социјализацију у рукама деце и младих.

Практична настава:

Практична примена обрађених наставних садржаја у току теоријске наставе. Овај облик наставе обухвата примере композиција, песама, игара, слушање одабраних музичких примера високе вредности и квалитета, Креативност и осећај стваралачког рада, Примери методских поступака и рада са децом и младима ометеним у развоју, Дигитална технологија и алати у раду са децом и младима.

Литература

Обавезна:

Радош, К. (2010). *Психологија музике.* Завод за уџбенике.

Јапунџа-Милисављевић, М. (2009). *Методика наставе вештина за децу ометену у интелектуалном развоју*. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Проданов, И., Црњански, Н. и Милојковић, М. (2021). *Музичко образовање у дигиталном окружењу.* Академија уметности Нови Сад.

Црнковић, Д., Хендија, П., Пољак, А., и Гело, Ј. (2020). *Музикотерапија: умјетност глазбе кроз умијеће лијечења*. Наклада Слап.

Допунска:

Јеремић, Б. и Станковић, Е. (2019). *Методика наставе музичке културе за предшколски и млађи школски узраст*. Педагошки факултет у Сомбору.

Богуновић, Б. (2010). *Музички таленат и успешност*. Факултет музичке уметности и Институт за педагошка истраживања.

Ђурић, О. и Николић Т. (2019). *Водич кроз историју музике.* Доминанта Ђурић.

Булатовић-Станишић, С. (2019). Музикотерапија-музика као лијек. *Вараждински учитељ 2*(2), 1-10. https://hrcak.srce.hr/file/327070

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**10**	усмени испит	**50**
Презентација/семинарски рад	**20**		
Колоквијум	**20**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Управљање конфликтима

Наставник/наставници: др Мирсада Џаферовић, проф.

Статус предмета: изборни.

Број ЕСПБ: 3

Услов: уписан семестар

Циљ предмета: Усвајање знања о конфликтима. Уочавање значаја квалитетне комуникације за добре интерперсоналне односе. Препознавање врста, потенцијалних узрока и могућих исхода конфликата. Примена ненасилне комуникације, асертивности и активног слушања у раду и комуникацији са децом и одраслим. Овладавање техникама радионичарксог рада у циљу превазилажења конфликата.

Исход предмета: Студенти су овладали садржајима о појму, пореклу, дефиницији, врстама, појавним облицима-фазама и могућим исходима конфликата. Користе и примењују методу ненасилне комуникације и технику асертивне технике, ЈА поруке и активно слушање у свакодневној комуникацији и током конфликтних ситуација у раду са децом и кроз интерперсоналне односе. Самостално организују радионице са децом и одраслим које доприносе развијању комуникацијских вештина и бољој сарадњи.

Садржај предмета

Теоријска настава: Појам, карактеристике, дефинисање и настанак конфликта и комуникације (двосмеран процес). Карактеристике и врсте конфликата. Разлика између свађе и конфликта. Пропратни елементи конфликта. Фазе конфликта. Узроци, последице и утицај конфликата. Могуће стратегије за решавање конфликата у предшколској установи (избегавање, повлачење, принуда, преговарање, такмичење, компромис, интереактивно решавање, сарадња и проналажење заједничког решења, медијација). Асертивност, ненасила комуникација (ЈА и ТИ поруке) и активно слушање као путеви за превазилажење конфликтних ситуација. Конструктивно решавање конфликата. Различити конфликти у предшколској установи и путеви превазилажења. Радионичарски рад у функцији превазилажења конфликтрних ситуација између деце, деце и дораслих, одраслих и одраслих у предшколској установи.

Практична настава : Истраживање из области конфликата, комуникације, методене насилне комуникације. Рад на конкретним примерима и решавање конфликтних ситуација између деце, деце и одраслих. Писање конструктивних прича у сликама и радионица за успешно превазилажење конфликата. Примена асертивних техника и ЈА порука у циљу решавања конфликата.

Литература

Обавезна:

Џаферовић, М. (2019). *Култура превазилажења конфликата*. Помоћни уџбеник за студенте високих школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди. ВШССОВ у Кикинди (стр.15-165).
Џаферовић, М. (2023). *Практикум за предмет управљање конфликтима за студенте високих школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди*. Издавач ВШССОВ у Кикинди (издање у штампи) (стр.11-110).

Допунска:

Masheder, M. (1995). *Хајде да сарађујемо – идеје за мирно рјешавање конфликатамеђу децом намењене учитељима и родитељима.* Панчево: Покрет за мир, Интерно издање (стр. 64)
Каре, К.(2006). *Изађи из конфликата са другим*. Кум: Београд (стр. 10-45)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Настава се изводи у облику предавања, дискусије, интерактивних вежби, колоквијума, консултација и самосталногистраживачког рада студента, рад у групама, упитници.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	20
практична настава	20	усмени испит	30
колоквијум-и	10	.....	
семинар-и	10		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Специјална педагогија

Наставник: др Маша Ђуришић, предавач

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Усвајање основних стручних и научних сазнања у области предмета, као и у области превенције и третмана поремећаја у социјалном понашању; Оспособљавање студената за разумевање развојних сметњи у контексту ширег, социјалног модела развојних сметњи; Професионално оснаживање студената за процес пружања додатне подршке у раду на остваривању програма са децом/ученицима и породицама са сметњама у развоју и инвалидитетом, њиховом учењу, напредовању и понашању.

Исход предмета: Студент оспособљен да препозна и идентификује развојне сметње деце раних узраста; уочи јаке и слабе стране детета у областима у којима врши процену; на основу сопствене процене планира потребе детета/ученика и родитеља за подршком у развоју и образовању; идентификује приоритетне области и потребе за подршком у развоју и образовању у односу на кључна подручја рада; планира индивидуализовани приступ у односу на стандарде раног развоја и врсту сметње.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Предмет и задаци специјалне педагогије уз појмовна и терминолошка одређења и разграничења у вези са сметњама у развоју, дефиниција и класификација развојних сметњи, инвалидности и
оштећења; Различити приступи у рехабилитацији деце са сметњама у развоју; Увод у едукацијско-рехабилитационе дисциплине: логопедија, сурдологија, олигофренологија, тифлологија, соматопедија и социопедија. Улога социјалног радника у стручном тиму; Упознавање и овладавање практичним знањима и вештинама које ће студенту омогућити да стекне компетенције у са децом са сметњама у развоју у оквиру стручног тима.

Практична настава:

Упознавање и овладавање практичним знањима и вештинама које ће студенту омогућити да стекне компетенције у раду са децом са сметњама у развоју и инвалидитетом у оквиру стручног тима; Посета установама за специјалну едукацију и рехабилитацију деце са са сметњама у развоју као и установама социјалне заштите; Успостављање контакта са особама са инвалидитетом, родитељима, васпитачима/учитељима/наставницима деце/ученика са сметњама у развоју.

Литература

Обавезна:

Марков, З. (2020). *Увод у специјалну педагогију*. Кикинда: Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди.

Mitić, M. (ur.) (2011). *Deca sa smetnjama u razvoju – potrebe i podrška*. Beograd: Republički zavod za socijalnu zaštitu.

Павлов, С. и Вукобрат, А. (2021). *Основе инклузивног васпитања и образовања: Приручник за студенте основних струковних студија Високе школе струковних студија за образовање васпитача.* Кикинда: ВШССОВ.

Додатна:

Радојевић, Б. и сар. (2014). *Деца са тешкоћама: препоруке за процену и подршку*. Београд: Асоцијација за алтернативно породично старање о деци. ISBN 978-86-903917-5-2

Станковић-Ђорђевић, М. (2014). *Сва наша деца*. Пирот: Висока школа за образовање васпитача.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад по групама. Комбиноване методе (метода предавања, проблемско излагање, истраживачка метода, метода понављања)..

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност у току предавања	**10**	Писмени испит	**50**
Практична настава	**20**		
Семинар-и	**20**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Социолошко-педагошки аспекти породице

Наставник: др Соња Кузманчев Станојевић, виши предавач, др Србислава Павлов, проф.

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 4

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Упознавање са утицајем друштва на породицу и васпитање

Исход предмета: Препознавање утицаја друштва на породицу и васпитање;
разумевање неопходног интердисциплинарног приступа, са социолошког и педагошког аспекта, проучавању породице; разумевање улоге и значаја породичног васпитања у развоју личности; оспособљеност за идентификовање проблема породичног васпитања и примену стечених знања у практичном раду са породицом; развијање професионалне радозналости и мотивације за даље проучавање ове области.

Садржај предмета

Теоријска настава: Предмет социологије породице. Породица и друштвени систем. Одлике породице као друштвене групе. Породица и личност.

Породица као мост између друштвеног система и индивидуе. Вредносни систем као елемент породичног живота. Савремена породица у светлу друштвених промена. Место личности у породици; утицај породице на социјални, морални, емоционални и интелектуални развој личности. Ауторитет, пол и улоге у породици. Породични односи - интергенерацијски и интрагенерацијски, породичне интеракције и утицај на понашање деце. Породица у системском окружењу - сарадња породице и васпитно-образовних институција. Целоживотно учење и васпитно оснаживање породице.

Практична настава: Истраживање основних проблема теоријске наставе у пракси; дискусије на најављене теме, критичко анализирање стручне литературе са темама везаних за концепте који се обрађују на теоријској настави

Литература

Обавезна:

Сегалан, М. (2009). *Социологија породице. Београд:* CLIO.

Грандић, Р. (2006). *Прилози породичној педагогији*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине.

Зуковић С. (2012). *Породица као систем – функционалност и ресурси оснаживања*. Нови Сад: Педагошко друштво Војводине.

Томановић, С. (2004). *Социологија детињства.* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Допунска:

Милић, А. (2001). *Социологија породице: критика и изазови.* Београд: Чигоја.

Вилотијевић, Н. (2002). *Породична педагогија*. Београд: Учитељски факултет. Вршац: Виша школа за образовање васпитача.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**20**	Усмени испит	**50**
Истраживачки рад	**30**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Основе менаџмента

Наставник: др Јасмина Арсенијевић, проф.

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 4

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Да студенти науче улогу и значај управљања и руковођења организацијама и тимовима, радним процесима и људима и да се упознају са основним принципима менаџмента. Савладати функције менаџмента: планирање, организовање, вођење и контролу, уз повезивање теорије и праксе менаџмента, те повећати ниво разумевања и примене управљачких вештина, техника и метода.

Исход предмета:

Разумевање и усвајање вештина, улога и функција менаџмента (планирање, организовање, вођење и контрола), као и способност формулисања циљева, стратегија и планова. Студенти су оспособљени за разумевање основних изазова у савременом управљању и руковођењу.

Садржај предмета

Теоријска настава: Појам и значај менаџмента; организација и окружење (врсте окружења, динамика и значај адаптације); историјат развоја менаџмента; класична школа менаџмента (научни менаџмент, класична теорија организације, бирократски менаџмент); бихејвиористичка школа (људски односи и организационо понашање); квантитативна школа (операциона истраживања); интегративне школе (системска школа и ситуациони приступ); нове школе (теорија Z, изврсност у менаџменту, динамичко ангажовање); планирање (врсте планова; циљеви, мисија, визија и организационе вредности, стратегија организације, SWOT, PEST и анализа јаза, анализа заинтересованих страна); организовање (организациона структура и дизајн, врсте и делегирање ауторитета, централизација и децентрализација); вођење (стилови руковођења, лидерство, комуникација, теорије међуљудских односа и теорије о мотивацији, култура и клима организације); контрола (процес и циклус контроле, утврђивање стандарда и мерење перформанси, врсте контроле); вођење организационих промена и отпор променама; менаџмент непрофитног сектора (класификација непрофитних организација, стратешко планирање непрофитног сектора, одрживи развој непрофитних организација).

Практична настава: Студије случаја о организационим структурама; израда SWOT анализе за одређену организацију; формулисање мисије, визије и стратешких циљева центра за социјални рад; идентификација стилова лидерства кроз примере; симулација процеса доношења одлука у тиму; мини-стратегија развоја непрофитне организације; дебата о урођеним карактеристикама лидера наспрам образовању и искуству; примена мотивационих теорија у задатим сценаријима; симулација управљања променама у замишљеној организацији.

Литература

Обавезна:

Машић, Б., & Џелетовић, М. (2021). *Увод у менаџмент: Принципи, процес и концепти*. Београд: Академска мисао, стр. 19-30; 87-137; 164-174; 206-215; 253-258; 266-276; 328-340; 401-411.

Арсенијевић, Ј. (2021). *Системи управљања у образовању*. Кикинда: ВШССОВ у Кикинди.

Додатна:

Клепић, З., Алфиревић, Н., & Рахимић, З. (ур.). (2024). *Менаџмент*. Сплит: Економски факултет.

Sharma, R. R., & Ogohi, D. C. (2023). *A textbook on management: General management and strategy with international case studies*. RED'SHINE Publication. Greenford, UK.

Kinicki, A., & Breaux Soignet, D. (2024). *Management: A practical introduction* (2024 Release). New York, NY: McGraw-Hill Education.

Bright, D. S., & Cortes, A. H. (2022). *Principles of management*. Houston, TX: OpenStax Textbooks.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Монолошки, дијалошки, тимски, комбиновани, диференцирани модел индивидуалног рада, видео презентације, студије случајева.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	10	писмени испит	50

Пројектни задаци	20		
Колоквијум	20		

Студијски програм: Струковни социјални радник			
Назив предмета: Породично право			
Наставник: др Нина Максимовић Секулић, проф.			
Статус предмета: обавезан			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан семестар			
Циљ предмета: Упознавање студената са основним институтима, терминологијом и методологијом породичног права кроз анализу теоријских и практичних аспеката породичног права, представљањем позитивних породичноправних норми и адекватних примера из упоредног права са циљем овладавања специфичним вештинама у решавању породичноправних конфликата релевантних за занимање социјалног радника.			
Исход предмета: Студенти ће стећи основна знања из области породичног права и развити способност анализе позитивних прописа и њихове примена на конкретне проблеме у пракси породичних односа, уочавања специфичности имовинскоправних односа које регулише породично право и друштвених узрока који доводе до правних конфликата у функционисању породичних односа.			
Садржај предмета ***Теоријска настава:*** Појам, предмет, метод, начела и извори породичног права; Породица Сродство, лично име и матичне књиге; Појам , предмет и начела брачног права, претпоставке за постојање брака, правна дејства брака и ванбрачна заједница; Непостојећи, ништав и рушљив брак, развод брака, поступак у брачном спору и правна дејства престанка брака; Дете и родитељи – правно уређење односа родитеља и деце, Усвојење, Права детета и појам и садржина родитељског права, Вршење родитељског права и лишење родитељског права; Хранитељство и старатељство; Појам и правна природа законског издржавања, издржавање између супружника, ванбрачних партнера и издржавање мајке детета; Издржавање детета, издржавање родитеља и издржавање између крвних, тазбинских и адиптивних сродника; Имовински односи супружника и ванбрачних партнера – заједничка имовина, посебна имовина супружника и одговорност супружника за обавезе; Имовински односи супружника и ванбрачних партнера- уговорни имовински режим, брачни уговор и уговор о поклону; Имовински односи детета и родитеља. ***Практична настава*** Примена теоријских знања на конкретне случајеве кроз проучавање судске праксе и решавање студија случајева.			
Литература *Обавезна:* Панов, С. (2018). *Породично право*. Београд: Правни факултет Универзитета у Београду, Центар за издаваштво. (стр. 3-374) *Допунска:* Породични закон Републике Србије, „Сл. гласник РС“, бр. 18/2005, 72/2011-др. закон и 6/2015 Драшкић, М. (2015). *Породично право и права детета*: породични закон Србије: пракса Европског суда заљудска права у области породичног права. Београд: Правни факултет Универзитета у Бео граду, Центар за издаваштво.			
Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**	
Методе извођења наставе: Метода усменог излагања, метода разговора, метода дискусије, текст метода, метода демонстрације, метода менторски вођених студентских презентација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на предавањима	**10**	усмени испит	**40**
Активност на вежбама	**10**		
Колоквијум	**40**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Стратегијско планирање у социјалној политици

Наставник: др Јасмина Арсенијевић, проф.

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 4

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Развијање основних знања и вештина потребних за стратешко планирање у области социјалне политике, са фокусом на процесе анализе, идентификације и постављања приоритета у решавању социјалних питања и израде социјалних програма. Студенти ће стећи увид у важност стратегијског приступа приликом планирања и спровођења активности социјалне политике и разумети улогу различитих актера и фактора у формирању и спровођењу социјалних стратегија.

Исход предмета:

Студенти разумеју најважније изазове и приоритете у социјалној политици, оспособљени су да учествују у идентификацији и анализирању социјалних потреба, формулисању циљева, приоритета и акционих планова у социјалној политици, у процени успеха и ефикасности социјалних интервенција кроз примену евалуационих модела. Студенти могу да препознају и усмере тимске активности ка остваривању друштвено корисних циљева у оквиру социјалног рада.

Садржај предмета

Теоријска настава: Увод у социјалну политику и стратешко планирање; појам стратешког планирања; улога и значај стратешког планирања у социјалној политици; историјски развој социјалне политике; традиционални и савремени приступи у социјалној политици; циљеви и вредносни принципи у социјалној политици; стратешко планирање као одговор на савремене социјалне изазове: повезивање потреба, образовања и јавне политике; фактори социјалне политике; улога актера у социјалној политици; идентификација потреба и анализа социјалних изазова; постављање планова и приоритета у социјалној политици; идентификација ризика и изазова и планирање одговора у социјалној политици; планирање у условима кризе и ризика; евалуација и праћење социјалних програма; употреба ИКТ и вештачке интелигенције у стратешком планирању социјалне политике: предности и ризици.

Практична настава: Анализа социјалних потреба у локалној заједници; израда циљева и вредносних принципа локалне социјалне службе; SWOT и PEST анализа у социјалном планирању; разрада стратегије интервенције: дефинисање стратешких и оперативних циљева, мера и очекиваних резултата; идентификација социјалног проблема и планирање интервенције са освртом на образовни аспект; мапирање актера и анализа утицаја у локалним социјалним иницијативама; студије случаја из социјалне политике: пример интервенције у ситуацији масовне епидемије, природне катастрофе и мигрантске кризе; стратегијско комуницирање и извештавање јавности: презентација предлога социјалних програма; презентација предлога програма пред локалним саветом – симулација јавне расправе и аргументације у циљу добијања подршке; евалуација социјалних програма: методе прикупљања података (анкете, интервјуи, фокус групе) и социјални индикатори и статистичке базе података; дискусије и студије случаја предности и изазова употребе алгоритама у одлучивању у социјалној политици.

Литература

Обавезна:

Југовић, А. & Гавриловић, А. (2020). *Основе социјалне политике*. Београд: Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 13-63; 87-135)

Николић, М., Ђурић, Д. & Митић, С. (2024). *Стратегијски менаџмент*. Зрењанин: Технички факултет „Михајло Пупин“. (стр. 41-62; 192-212; 245-279)

Допунска:

Арсенијевић, Ј. & Андевски, М. (2010). *Менаџмент образовања за друштво које учи*. Нови Сад: Филозофски факултет у Новом Саду и ВШССОВ у Кикинди. (стр. 16-29)

Eurodiaconia. (2024). *The future of social services: Creating a better eco-system for social services for a resilient society*. (str. 1-16). https://www.eurodiaconia.org/policy-paper-the-future-of-social-services/

European Commission. (2020). *Strategic plan 2020–2024 – Employment, social affairs and inclusion. (*str. 9-25,

34-40) https://commission.europa.eu/publications/strategic-plan-2020-2024-employment-social-affairs-and-inclusion_en			
Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 1**	
Методе извођења наставе: Монолошки, дијалошки, тимски, комбиновани, диференцирани модел индивидуалног рада, видео презентације, програмирана настава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Пројектни задаци	25	писмени испит	50
Активност на настави	10		
Колоквијум	15		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Функционална писменост и учење страних језика

Наставник: МА Тања Бркљач, наставник страног језика

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 4

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Продубљивање знања и надограђивање функционалне писмености студената; продубљивање и надограђивање знања о основним врстама академских текстова, правилима цитирања, претрази у базама података и др; развијање вештина критичког читања, употребе информационо-комуникационих технологија за проналажење информација, процене доступних извора; овладавање стручном терминологијом.

Исход предмета:

Студент оспособљен да препознаје основне врсте, форму и садржај стручних и научних текстова, да правилно користи и наводи литературу; успешно употребљава информационо-комуникационе технологије за проналажење стручних и научних информација; аргументовано процењује доступне изворе; вреднује значај сталног развијања функционалне писмености, целоживотног учења и учења страних језика.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Појмовно и терминолошко одређење функционалне писмености. Функционална писменост у контексту целоживотног образовања. Типови текстова. Библиографски извори научних информација, приступ научним информацијама. Дефинисање питања или проблема, проналажење и критичка процена информација и извора; организовање информација. Етичко и легално коришћење информација и извора. Језик и стил научног и стручног рада. Пословна комуникација. Превођење научног и стручног рада.

Практична настава:

Библиографски извори научних информација – претраге библиографских система, сервиса и база, каталога библиотека, портала, отворених архива. Приступ научним информацијама у Србији и у свету – употреба Кооперативног онлајн библиографског система и сервиса COBISS, коришћење Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку KoBSON и др, коришћење сајтова Web of Science, SCOPUS, Google Schoolar и др. Чување и цитирање пронађених извора. ПИСА тестови – циљеви, значај, примери. Корисни алати за превођење научног и стручног рада.

Литература

Обавезна:

Клеут, М. (2008). *Научно дело од истраживања до штампе: техника научноистраживачког рада*. Нови Сад: Академска књига.

Мићевић, Ј. (2005). Основна упутства за израду семинарских и/или дипломских радова. *Зборник радова ВШОВ „Зора Крџалић-Зага“*. Кикинда: ВШССОВ у Кикинди (стр. 107-114)

Интерни наставни материјал за предмет Функционална писменост и учење страних језика – скрипта

Допунска:

Влајковић Бојић, В., Миладиновић, Н., Милијић Субић, Д., Милошевић, И. (2022). *Приручник за наставнике Наши ученици у свету критичког мишљења и медијске писмености допуњено издање*. Београд: Завод за унапређивање образовања и васпитања Амбасада Сједињених Америчких Држава у Београду.

Бауцал, А., Павловић Бабић Д. (2010). *ПИСА 2009 први резултати: Научи ме да мислим, научи ме да учим.* Београд: Институт за психологију Филозофског факултета у Београду, Центар за примењену психологију.

Bailey, S. (2011). *Academic Writing. A Handbook for International Students*. New York: Routledge.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	**15**	усмени испит	**30**
практична настава	**15**		
колоквијум	**20**		
семинар-и	**20**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Основе законодавства

Наставник: др Нина Максимовић Секулић, проф.

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 4

Услов: уписан семестар

Циљ предмета: Циљеви предмета су: постизање, развијање и усвајање општих научних и основних теоријско-правних сазнања о праву, држави и државним функцијама, организацији државе, вези између државе и права; усвајање основних сазнања о примени права и законитости као и тумачења правних норми и њиховом применом; упознавање студената са основама законодавства у образовању, учењем педагошке и пословне документације;

Исход предмета: Савладавањем програма предмета кроз планиране активности и облике наставе/учења, очекује се да студент: схвати настанак, структуру и суштину функционисања државе и права; именује и дефинише основне правне институте и појмове правне науке и правилно употребљава правну терминологију; уме да објасни појмове државне организације и правног система; усвоји основна теоријско-правна сазнања о примени права у реалним друштвеним односима

Садржај предмета

Теоријска настава: Појам државе (Државна организација и облици државе, појам државног органа, надлежност државних органа, хијерархија државних органа централизација и децентрализација; Облици државе), Правна држава, Правни систем, Правна норма (Појам друштвене норме, врсте друштвених норми, појам правне норме, примена права, појам примене права, процес примене права; Правни акт, форма и садржина правног акта, хијерархија правних аката, појам извора права, материјални извори права, формални извори права (појам општег правног акта, хијерархија општих правних аката), појединачни правни акти, важење правних аката, законитост правних аката; Правни однос, Примена права (Појам и процес примене права, тумачење правне норме (појам, предмет и субјекти тумачења), средства тумачења, методи тумачења правне норме), Законитост (Појам начела законитости, врсте законитости и средства за обезбеђење законитости), Прописи у области предшколског образовања и васпитања Подзаконски акти којима се регулише рад и унутрашња организација школе; Педагошка документација

Практична настава: Практична настава обухвата рекапитуалицију градива, проверу теоријско-правних и поставки на практичним питањима везаним за државу и право. У току праксе коју обављају у установама студенти се упознају са администрацијом и педагошком документацијом.

Литература

Обавезна:

Васић, Р., Јовановић, М, Дајовић, Г. (2021). *Увод у право*. Београд: Универзитет у Београду, за Правни факултет, одабрана поглавља. (стр. 8-139)

Костадиновић, Д., (2016). *Основи законодавства у предшколском васпитању и образовању*. Београд: Учитељски факултет. (стр. 6-160)

Допунска:

Тркуља Ј., Љубоја, Б., (2017). *Основе законодавства у образовању*, приручник. Београд: Досије, одабрана поглавља.

Закон о предшколском образовању и васпитању (Службени гласник РС", бр. 18 од 26. марта 2010, 101 од 10. новембра 2017, 113 од 17. децембра 2017 - др. закон, 10 од 15. фебруара 2019, 129 од 28. децембра 2021)

Пејић, А. (2013). *Основи законодавства у образовању и педагошка документација*. Шабац

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Метода усменог излагања, метода разговора, метода дискусије, текст метода, метода демонстрације, метода менторски вођених студентских презентација

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	**10**	писмени испит	40
практична настава	**-**	усмени испит	
колоквијум-и	**40**	.....	
семинар-и	**10**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Популарна култура и уметност

Наставник: др Милан Мађарев, проф.

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 4

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:
Показати како популарна култура (стрип, филм, музика и интернет култура) утичу на интеракцију свакодневног живота и уметности. Направити компарацију између етике и модела понашања и деловања у свакодневном животу и популарној култури на предавањима и вежбама.

Исход предмета:
Препознавање и примена међуутицаја популарне културе и уметности. У свом животу и раду са странкама које су изложен социјалним недаћама примењивати научено.

Садржај предмета
Теоријска настава: дефинисање културе, медијска култура, култура и стваралаштво, основне особине популарне културе. Стрип, филм, музика и интернет култура. Кич, кич књижевност, кич музика, гађети као део популарне културе. Симплификација као начин мишљења и креирања садржаја. Борба (за) и против досаде. Креативне индустрије
Практична настава: упознавање са културом, популарном културом и њеним појавним облицима. Препознавање кича и живот у уметности са (не)жељеном досадом.

Литература
Обавезна:
Фабијети, У., Малигети, Р., Винченцо, М. (2002). *Увод у антропологију.* Београд: Clio.
*К*елнер, Д. (2004). *Медијска култура*. Београд: Clio.
Допунска:
Фр. Х Свенсен Л. (2004). *Филозофија досад*е. Београд: Геопоетика.
Хартли, Џ. (приређивач). (2007). *Креативне индустрије.* Београд: CLIO.
Мисаиловић, М. (2000). *Креативна драматургија 1-2*. Нови Сад: Прометеј.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка, вежбе и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**15**	усмени испит	**50**
Презентација филма	**15**		
Колоквијум	**20**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Лидерство и управљање људским ресурсима

Наставник: др Јасмина Арсенијевић, проф.

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Развијање основних знања и вештина потребних за ефикасно лидерство и управљање људским ресурсима у социјалном раду. Фокус је на разумевању кључних концепата лидерства, мотивисању и организацији запослених, као и на примени различитих стилова управљања и етичких принципа у циљу побољшања радниих процеса у организацијама.

Исход предмета:

По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да разуме различите стилове лидерства и управљања и одабере најприкладнији стил у зависности од ситуације, користи технике за мотивисање и подршку запосленима, препозна и примени етичке принципе у лидерским и управљачким активностима и развије вештине комуникације и доношења одлука као основе ефикасног управљања људским ресурсима.

Садржај предмета

Теоријска настава: Увод у лидерство и управљање људским ресурсима; мотивација запослених – теорије мотивације (Маслов, Херцберг, Врум, МакГрегор, интегративне теорије мотивације); стратегије мотивације; организационо понашање: фактори утицаја; историјат развоја организационог понашања; изазови организационог понашања у савременом добу; појам организационе климе и културе; развој организационе културе; организација која учи; најстарије теорије о лидерским стиловима (аутократски, демократски и лесе-фер стил); контигентне теорије о лидерским стиловима; савремене теорије (харизматично, трансформационо, трансакционо лидерство); модели управљања променама; улога лидерства у управљању променама у организацијама; комуникација и тимска динамика; процес доношења одлука; делегирање ауторитета; решавање конфликата у управљању људским ресурсима; могућност повећања креативности у организацијама; етика у лидерству и управљању људским ресурсима.

Практична настава: Идентификација и анализа стилова лидерства у примерима из праксе и симулирање различитих стилова лидерства у одређеним ситуацијама; вежбе активног слушања и асертивне комуникације; улога невербалне комуникације у вођењу тимова; осмишљавање мотивационих техника за побољшање учинка запослених; симулирање ситуација са конфликтима у тимовима и упознавање са медијацијским техникама и њихова примена; анализа етичких питања у различитим лидерским ситуацијама; осмишљавање акционог плана за побољшање културе у социјалним организацијама; студије случаја из организационе праксе.

Литература

Обавезна:

Арсенијевић, Ј. (2021). *Системи управљања у образовању*. Кикинда: ВПССОВ. (стр. 17-33)

Јановац, Т. (2020). *Савремено лидерство*. Београд: иЛеарн дистрибуција. (стр. 9-68; 93-142)

Допунска:

Орлић, Р., & Ивановић, Т. (2021). *Менаџмент људских ресурса*. Београд: Факултет организационих наука. (стр. 221-350)

Ferdous, S. (2025). *Advanced human resource management: Strategies, theories and concepts for HR practice*. London: Kogan Page. (стр. 306-361)

Wilton, N. (2025). *An introduction to human resource management* (6th ed.). London: SAGE Publications. (стр. 225-368)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	15	писмени испит	50
Пројектни задаци	20		
Колоквијум	15		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Социјални рад и болести зависности

Наставник: др Роса Шапић, проф.

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 5

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Циљ предмета је да студенте оспособи за разумевање, препознавање, дијагностиковање и третман болести зависности; да их научи да препознају и разумеју утицаје фактора средине на настанак и ток болести зависности; да их упозна са са савременим концептима третмана болести зависности; да их оспособи да разумеју улогу социјалног раника у мултидисциплинарном тиму у лечењу болести зависности.

Исход предмета: По завршетку кура студенти ће: умети да препознају, идентификују, опишу и анализирају различите типове болести зависности; биће оспособљени за рад на превенцији, као и за рад на мотивацији за третман, рехабилитацију и сузбијање болести зависности; стећи основна знања за рад са ширим окружењем особа зависника; разумеће своју улогу као социјалног радника у тиму стручњака ангажованом на лечењу оболелих од болести зависности.

Садржај предмета:

Теоријска настава:

Основни појмови и дефиниције болести зависности ; Врсте психоактивних супстанци и дејство на организам; Узроци настанка болести зависности, заштитни и ризични фактори; Наркоманија, развој зависности и последице; Алкохолизам, развој и последице; Синдром злоупотребе и/или зависности од више психоактивних супстанци код адолесцената; Однос друштва према болестима зависности; Лечење болести зависности – модели и савремени приступ; Екосистемски приступ у разумевању болести зависности; Мотивација и саветодавни рад; Основни принципи социјалног рада у групи ; Улога социјалног радника у рехабилитација и ресоцијализација зависника; Карактеристике и специчичности породица зависника; Породична терапија болести зависности; Социјални рад у превенцији болести зависности.

Практична настава:

Анализа конкретних случајева и законски надлежних установа. Дискусија у оквиру одабраних тема, припрема и израда семинарских радова. Посета установама које се баве радом са децом и младима.

Литература

Обавезна:

Група аутора. (2004). *Зборник Болести зависности.* Београд: Завод за болести зависности.

Букелић, Ј. (2002). *Дроге у школској клупи.* III допуњено издање. Београд: ИП Веларта.

Допунска:

Трбић, В. (2001). *Породица алкохоличара.* Београд: Задужбина Андрејевић.

Димитријевић, И. (1992). *Алкохолизам младих.* Београд: Нина прес.

Николић, Д. (2000). *Болести зависности.* Београд: Социјална мисао.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**15**	усмени испит	**50**
Презентација филма	**10**		
Колоквијум	**25**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Насиље и васпитно занемаривање и злостављање деце

Наставник: др Србислава Павлов, проф., и др Ана Вукобрат, предавач

Статус предмета: Обавезан

Број ЕСПБ: 5

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Стицање основних теоријских знања о насиљу у породици, школи, спорту и облицима насиља, посебно над децом као најчешћим жртвама насиља, као и о васпитном занемаривању и злостављању деце. Упознавање са вршњачким насиљем. Упознавање са факторима ризика за настанак или понављање злостављања и занемаривања. Упознавање са друштвеном условљеношћу, као и формом друштвене реакције, што треба да допринесе успешнијој превенцији и сузбијању појаве насиља у породици, као форме девијантности.

Исход предмета: Студент зна да дефинишу и аргументују теоријске приступе развоју у ризичним породицама, потребама за заштитом деце у ситуацијама злостављања и занемаривања, те облицима заштита деце без адекватног родитељског старања; да дефинише карактеристике различитих облика заштите деце без родитељског старања (старатељство, хранитељство, усвајање, домски смештај; да разуме услове живота у породици које карактерише неадекватно родитељско старање; процес настанка и ефеката различитих форми занемаривања и злостављања детета; да разуме ризике и добробит за дете у различитим формама заштите; да примени стечена знања у процени породице и квалитета породичног старања о детету; да интегрише знања из теоријских принципа, законских оквира и истраживачких података о ефектима различитих искустава бриге за дете – ризична породица, неадекватно родитељско старање, облици заштите деце без родитељског старања са стеченим знањима из научних дисциплина које се баве развојем и бригом о деци; да процене предности и мане различитих облика заштите деце без (адекватног) родитељског старања, као и значај различитих приступа биолошкој породици у оквиру превентивног рада; да процене и евалуирају значај тимског рада и интерсекторске сарадње у холистичком приступу бриге о деци и младима без (адекватног) родитељског старања.

Садржај предмета

Теоријска настава: У оквиру теоријске наставе сагледава се феномен насиља у породици, кроз различите аспекте, као и васпитно занемаривање и злостављање; утицај социјалних фактора на појаву насиља у породици, повезаност социјално-патолошких појава у породици с насиљем у њој, као и васпитна занемаривање и злостављање деце. Теоријско сагледавање феномена односа жртве и насилника – жене као жртве насиља и деце као жртве насиља. Вршњачко насиље, насиље у школама, спорту.

Практична настава: Посете организацијама за помоћ жртвама и институцијама, гостовања стручњака, пројекти, дебате на унапред најављене теме.

Литература

Обавезна:

Žegarac, N., Mijanović, Lj., Obretković, M., Pejaković, Lj., Simović, I. i Stevanović, I. (2001). *Zaštita deteta od zlostavljanja – Priručnik za centre za socijalni rad i druge službe u lakalnoj zajednici*. Beograd: Jugoslovenski centar za prava deteta.

Павлов, С. и Вукобрат, А. (2021). *Основи инклузивног васпитања и образовања: Приручник студенте студија Високе школе за образовање васпитача*. Кикинда: ВШССОВ. (45–47).

Допунска:

Batić, D. i Akimovska Maletić, I. (2011). Zaštita dece razvedenih roditelja koja su žrtve emocionalnog zlostavlljanja. *Temida: Časopis o viktimizaciji,ljudskim pravima i rodu, 3*, 5–22.

Buljan Flander, G. i Ćosić, I. (2003). Prepoznavanje i simptomatologija zlostavljanja i zanemarivanja djece. Medix, *51*, 122–124.

Dulčić, A. (2001). Zlostavljena i zanemarena djeca – obiteljsko ozračje i društvena zaštita. *Dijete i društvo: časopis za promicanje prava djeteta*, 1–2, 13–20.

Konvencija o pravima deteta – Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima deteta u oružanim sukobima; Fakultativni protokol uz Konvenciju o pravima deteta o pradaji dece, dečjoj prostituciji i dečjoj pornografiji. (n.d.). Beograd: UNICEF.

Nasilje u porodici u Vojvodini. (2010). (Ur. Vesna Nikolić–Ristanović). Novi Sad: Pokrajisnki sekretarijat za rad, zapošljavanje i ravnopravnost polova.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: интерактивно учешће студената у настави, дискусије о случајевима из праксе,

критичка анализа стручних радова који се баве насиљем, васпитном запуштености и злостављању детета,			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на предавању	**10**	Писмени испит	**30**
Активност на вежбама	**10**	Усмени испит	**20**
Анализа филма/књиге	**15**		
Осмишљавање радионице	**15**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Психосоцијалне интервенције у кризи

Наставник: мр Дијана Копуновић Торма, предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 5

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Упознавање студената са: основним терминима (криза, несрећа, стресни догађај, траума, губитак); теоријским моделима кризе; основним принципима рада и комуникације у кризним ситуацијама; карактеристикама вулнерабилних група; специфичним техникама рада са вулнерабилним групама (деца, стари, болесни); специфичним техникама кризног интервенисања у кризним ситуацијама (рад са децом, особама у ситуацији губитка, након несреће, интервенције у породици, интервенције у заједници), психолошким кризним интервенцијама у образовно – васпитним установама; израдом општег плана поступања у кризној ситуацији; смерницама за родитеље за разговор са децом о кризним ситуацијама; концептом професионалног стреса и сагоревања; стратегијама за развијање резилијентности.

Исход предмета:

Од студената се очекује да на крају круса могу: да препознају кризну ситуацију (настанак, ток и могуће исходе); да познају основне принципе и методе кризног интервенисања; да разумеју потешкоће вулнерабилних група и превентивно делују у ситуацијама где су присутни фактори ризика; да могу да примене практична знања из области кризног интервенисања у зависности од специфичности кризне ситуације; да знају израдити основни концепт општег плана поступања у кризној ситуацији; да препознају стресне ситуације у сопственом раду и превентивно делују у спречавању професионалног сагоревања.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Кризни догађаји и врсте криза. Несреће и психолошки пихолошки концепти повезани са несрећама. Психолошка прва помоћ. Вулнерабилне категорије особа у кризи. Професионални стрес помагача. Организација, циљеви и модел кризног интервенисања. Базичне вештине кризног интервенисања. Кризне интервенције код деце, у школи и предшколским установама. Кризне интервенције у породици и у ситуацијама насиља. Кризне интервенције након несрећа. Кризне интервенције у ситуацијама губитка и жаловања. Кризне интервенције са болесним људима и особама са инвалидитетом. Подстицање резилијентности појединца, породице и заједнице.

Практична настава

Вежбе, дискусионе групе, прикази случајева, играње улога. Демонстрација техника кризног интервенисања у специфичним кризним ситуацијама.

Литература

Обавезна:

Влајковић, Ј. (2009). *Од жртве до преживелог - помоћ у психолошким несрећама*. ИП „Жарко Албуљ“. (стр. 23-84, 105-126, 141-154)

Петровић, Н. (2024). *Психолошке интервенције у кризи.* Београд: Центар за примењену психологију. (стр. 11-130)

Допунска:

Арамбашић, Л. (2000). *Психолошке кризне интервенције: психолошка помоћ након кризних догађаја*. Друштво за психолошку помоћ. (33-84, 93-119)

Влајковић, Ј. И Влајковић, А. (2014). *Психолошке кризне интервенције у образовно-васпитним установама***.** Београд: МПНТР и ЦПП.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка метода.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	10	Испит	30
Практични рад	20		
Колоквијум-и	40		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Рехабилитација и социјална медицина

Наставник: др Роса Шапић, проф.

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 5

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: је стицање знања и вештина у области социјалног рада са појединцем и породицом у ситуацији када им је потребна помоћ у унапређењу или одржавању квалитета живота и подршка у превладавању кризних ситуација. Поступци прикупљања информација, процене, планирања интервенција и мера заштите, праћења и евалуације услуга и мера се сагледавају кроз теоријске и вредносне основе професије социјалног рада.

Исход предмета: Након завршеног курса студенти ће овладати основним теоријским појмовима, методолошким приступима и практичним знањима из области социјалног рада са појединцем, породицама и групама као и вештинама припреме за рад са клијентом, успостављања и одржавања помагачког односа, вештинама интервјуисања, писања налаза и мишљења социјалног радника као и вештинама рада са породицама и вођења групног процеса.

Садржај предмета:

Теоријска настава

Увод у праксу социјалног рада са појединцима и породицама: вештине емпатије и ангажмана, питање одговорности и емотивног здравља. Ангажман и процена: први контакт, оријентација клијената на процес пружања помоћи, управљање очекивањима, вештине интервјуисања и ставови. Интерперсоналне вештине - глас, говор и језик, постављање питања, активно слушање и рад са осећањима. Био-психосоцијална процена појединца, породице, групе (породично порекло, лични развој, медицински досије, историјат личних односа, образовање, верска припадност, радна биографија. Фазе у планирању: идентификација проблема, процена потреба и ризика, дефиниција циљева и задатака интервенције. Породица: типологије, животни циклус породице, основна процена породице и породичних односа. Процена породице: породични конфликти, проблеми и одговори на проблеме, генограми, социограми и еко-мапе. Приступи у кризним ситуацијама: злостављање деце, насиље у породици, проблеми зависности од дрога и алкохола. Уговор и технике уговарања. Примена мера заштите у раду са породицама: планирање промене, стратегија интервенције, евалуација и праћење. Родна осетљивост у раду са појединцем и породицом: феминистичка перспектива на микро, мезо и макро аспекте у пракси социјалног рада; феминизација сиромаштва и оснаживање жена. Сумирање и конфронтација. Евалуација и завршетак рада са клијентом.

Практична настава

Рад у групама на практичном примеру.

Литература

Обавезна:

Видановић, И. (2005). *Појединац и породица - методе, технике и вештине социјалног рада*, IV допуњено издање. Београд: Научно-истраживачки центар за социјални рад и социјалну политику.

Линч, Р. (2016). *Пракса социјалног рада са старима: позитивни приступ центриран ка особи*. Београд: ФПН.

Стакић, Ђ. (2004). *Етичке дилеме и изазови социјалног рада - Приручник за стручњаке у социјалној заштити.* Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Р. Србије. (стр. 22-39; 42-81)

Допунска:

Стакић, Ђ., Миловановић, М. (1991). *Методе социјалног рада*. Београд, Савез социјалних радника Србије.

Михајловић, М., Дувњак, Н., Радивојевић, Р., Павловић, Б., Шарошковић, Д. (2013). *Истраживање-образовна, здравствена и социјална подршка деци са сметњама у развоју и инвалидитетом.* Београд: Центар за интерактивну педагогију

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**15**	усмени испит	**50**
Презентација филма	**10**		
Колоквијум	**25**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Социјални рад са појединцима и групама у ризику

Наставник: др Маша Ђуришић, предавач, мр Дијана Копуновић Торма, предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 4

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Стицање знања, вештина и компетенција из области социјалног рада са појединцима и групама у ризику као ефикасним методама за превазилажење социјалних проблема;Усвајање вредносних основа социјалног рада са појединцима и групама у ризику као процеса прикупљања информација, процене, планирања интервенција, услуга и мера заштите, праћења и евалуације услуге и мера; Изградња професионалног идентитета.

Исход предмета: На крају курса студент: разуме, дефинише и разликује основне теоријске појмове и методске приступе који се односе на рад са појединцем и на рад са групом у ризику; Припрема и реализује прикупљање података, процену, план и евалуацију непосредног рада са појединцима и групама у ризику; Примењује холистички приступ људским потребама и проблемима; Примењује и уважава стандарде професионалне етике социјалног рада; оспособљен је да адекватно стручно функционише у различитим врстама установа у којима се примењује индивидуални и групни рад као облик едукације, третмана, подршке, од установа из области социјалне заштите, здравствене заштите различитих нивоа превенције, до установа које се баве ресоцијализацијом и рехабилитацијом штићеника девијантног понашања.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Модели социјалног рада и циљеви праксе; Вредности и принципи социјалног рада; Социјални рад са појединцима и породицом; Почетак рада са клијентом и први контакт; Уговор и технике уговарања; Појам и модели процене у социјалном раду; Проблеми процене у социјалном раду; Процес експлорације клијента-проблема-ситуације; Процес процене стања и потреба, ризика, процена социјалних улога; Основи процена породице и породичних односа; Третман клијента, проблема и ситуације, приступи и врсте третмана; Планирање услуга и мера; Технике (интервију, посматрање; генограм; еко-мапа и културограм; Вештине социјалног рада (припремне, интерпесонална комуникација, базичне вештине саветовања и емпатијске вештине); Евалуација праксе са појединцем и породицом; Социјални рад са групом; Улога глобализационих процеса у групном социјалном раду; Базични принципи и врсте социјалног групног рада; Принципи социјалног рада са групом; Групе и вођство у групама; Структура, састав и чланови групе; Ликови и улоге групе; Групне интеракције; Социотерапеутски поступци; Примена социометрије и акционих техника групног рада у процени односа међу члановима групе;Групна динамика, групни процеси, терапијски фактори групног рада;Терапеутска заједница; Евалуација и супервизија социјалног раду са групом.

Практична настава

Анализа конкретних случајева и законски надлежних установа; Дискусија у оквиру одбраних тема, припрема и израда презентација; Посета установа.

Литература

Обавезна:

Жегарац, Н. (2017). *Појединац и породица: збирка текстова за предавање и вежбе.* Београд: Универзитет у Београду, Факултет политичких наука.

Видановић, И. (2005). *Појединац и породица – методе, технике и вештине социјалног рада.* Београд: Научно-истраживачки центар за социјални рад и социјалну политику. (стр. 3-136, 152-194, 205-220, 251-258).

Жегарац, Н. (2017). *Од проблема до прилика у вођењу случаја: приручник за практичаре*. Београд: Универзитет у Београду, Факултет политичких наука. (стр. 41-161, 259-300).

Стакић, Ђ., Миловановић, М. (1991). *Методе социјалног рада.* Београд: Савез социјалних радника Србије.

Допунска:

Жегарац, Н. (ур.) (2014). *У лавиринту социјалне заштите: поуке истраживања о деци на породичном и резиденцијалном смештају*. Београд: Универзитет у Београду, Факултет политичких наука и УНИЦЕФ.

Thomson, N. (2003). *Theory and practice in human services*. Open University press.

Стакић, Ђ. (2004). *Етичке дилеме и изазови социјалног рада - Приручник за стручњаке у социјалној заштити.* Београд: Министарство рада, запошљавања и социјалне политике РС. (стр. 22-81; 170-183)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Вербално-текстуална метода (предавања са илустрацијама примера, метода и

поступака рада); истраживачке методе (студентска индивидуална истраживања, решавање проблема и презентације); диференциране методе и индивидуализован приступ (менторски рад/индивидуалне консултације); ИКТ методе (учење из неакадемских извора – интернет, онлине предавања); интерактивне методе (тимски рад, заједничке презентације, дискусије).			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на предавањима и вежбама	10	писмени испит	30
Презентација	20		
Колоквијум	40		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Политика јавног здравља

Наставник: др Роса Шапић, проф.

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Курс је конципиран тако да студенте упозна са кључним појмовима у социјалној политици (социјална заштита, социјалне потребе, сиромаштво, социјална искљученост, итд), главним идеолошким приступима концепту социјалне заштите са акцентом на неолибералном, социјално-демократском, марксистичком и феминистичком приступу; да студентима приближи актуелне дебате у социјалној политици и представи им различите моделе социјалне заштите и уведе их у проблем развоја социјалне политике у контексту наднационалих и мултилатералних организација.

Исход предмета: По завршетку курса, студенти ће: разумети сложеност процеса стварања модела социјалне политике, бити оспособљени да критички анализирају кључне идеје и концепте социјалне политике, да демонстрирају познавање савремених дебата у области социјалне политике, нарочито у домену промене модела система социјалне заштите у контексту глобализације и феномена савременог друштва; разумети како се модели социјалне заштите разликују зависно од друштвено-политичког и идеолошког контекста и умети да на конкретним примерима (политике рада, политике здравствене заштите) илуструју предности и ограничења различитих модела система социјалне заштите.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Основни појмови у социјалној политици (потребе и вредности, социјални развој, социјална сигурност, социјалне разлике и неједнакости, сиромаштво, ризик, припадање и искљученост...). Појам, предмет и циљеви социјалне политике. Интерни и екстерни фактори социјалне политике (политички систем, економска политика, идеолошке перспективе, религија, морал и обичаји, наука). Принцип "социјалне правде" и вредности у социјалној политици (солидарност, једнакост, праведност). Идеолошке дебате у области социјалне политике (либерализам, марксистичке перспективе, демократски социјализам, феминизам, анти-расизам). Субјекти социјалне политике (држава, локалне власти, невладин сектор, привреда). Развој социјалне политике у Србији - социјална политика у Србији до 2000. године. Систем социјалног осигурања у Србији од 2000. године (социјално осигурање, пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање, осигурање за случај незапослености). Систем социјалног осигурања у Србији од 2000. године (систем друштвене бриге од деци, систем социјалне заштите, заштита ратних војних инвалида и цивилних инвалида рата). Међународни аспекти социјалне политике (Уједињене нације, декларације, конвенције). Социјална политика и европске интеграције. Утицај глобализације на системе социјалног осигурања. Компаративни преглед модела социјалног осигурања

Практична настава:

Анализа конкретних случајева и законски надлежних установа. Дискусија у оквиру одабраних тема, припрема и израда семинарских радова.

Литература

Обавезна:

Пејановић, С. (2004). *Социјална политика.* Београд: Дефектолошки факултет.

Лакићевић, М., Гавриловић, А. (2012). *Социјални развој и планирање.* Београд: Факултет политичких наука. (стр.7-99; 155-189)

Вуковић, Д. (2002). *Системи социјалне сигурности.* Београд: Службени гласник.

Допунска:

Лакићевић, М. (2006). *Методе и технике социјалног рада*. Београд: Факултет политичких наука.

Лакићевић, Д. (1991). *Социјална политика*. Београд: Савремена администрација. (стр. 3-62; 227-310)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**15**	усмени испит	**50**
Презентација филма	**10**		
Колоквијум	**25**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Социјална инклузија

Наставник: др Маша Ђуришић, предавач, др Ана Вукобрат, предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 4

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Стицање знања о концепту социјалне инклузије; Пружање знања, вештина и промовисање ставова који ће студентима помоћи у препознавању, разумевању и поштовању различитости и толеранције, као и испољавању солидарности према појединцима који припадају различитим друштвено осетљивим групама; Припрема студената за креирање праксе у области социјалне инклузије.

Исход предмета: На крају курса студент: препознаје, поштује и прихвата различитост, толеранцију и једнакост као део њиховог професионалног ангажовања; Разуме, тумачи и критички анализира концепт социјалне инклузије; Разуме и анализира индикаторе социјалне инклузије, предрасуде и стереотипе према појединцима који припадају различитим друштвено осетљивим групама; Припрема и реализује активности социјалног укључивања појединцима који припадају различитим друштвено осетљивим групама.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Дискриминација: значај и дефиниције;Толеранција: значај и дефиниције; да ли је толеранција исто што и трпљење?; Дефинисање и разумевање појма различитости из угла социјално-економске, културне, етничке, полне, старосне или неке друге особености; Различитост у савременој науци; пракса уважавања различитости; примери добре праксе; Дефинисање и разумевање појма различитости из угла социјално-економске, културне, етничке, полне, старосне или неке друге особености; Концепт културних и индивидуалних разлика; Предрасуде и стереотипи; Говор мржње и дискриминација; Социјална инклузија – појам, приступи и операционализација; коме је важна?; Социјална инклузија деце и особа са сметњама и инвалидитетом; Социјална инклузија деце из породица у ризику; Социјална инклузија деце из маргинализованих и мањинских група; Социјална инклузија старијих особа; Законски оквир социјалне инклузије; Стратегије, правилници и закони у основи социјалне инклузије код нас; Примери добре праксе.

Практична настава:

Дискусија на основу припремљених текстова у оквиру предвиђених наставних јединица; анализа иницијатива за социјално укључивање; презентација есеја и анализа дневника запажања (искуства из свакодневног живота, праћење штампаних и електронских медија, праћење интернет форума).

Литература

Обавезна:

Бараћ, И. (2021). *Социјална инклузија од теорије ка пракси – приручник*. Сомбор: Сомборски едукативни центар.

Поповић Ћитић, Б., Буквић Бранковић, Л., Ковачевић Лепојевић, М., Параушић, А., Стојановић, М., Ковачевић, М. (2021). *Промоција и уважавање различости и равноправности у школском окружењу у циљу превенције говора мржње и дискриминације младих: случај београдске општине Стари град*. Београд: ЦЕПОРА.

Милосављевић, М., Југовић, А. (2009). *Изван граница друштва: савремено друштво и маргиналне групе.* Београд: Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Бабовић, М. (2011). *Социјално укључивање: концепти, стање политике. Београд: SeConS и Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета* (стр. 15-77; 113-150).

Допунска:

Ђевић, Р., Гутвајн, Н. (2018). *Уважавање различитости у функцији позитивног развоја деце и младих.* Београд: Институт за педагошка истраживања.

Тематски зборник радова – *Социјална инклузија деце са развојним сметњама и проблемима у понашању* (2016). Београд: Универзитет у Београду. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, доступно на: http://www.icf.fasper.bg.ac.rs/zbornici/20161230_1-Zbornik_radova_nacionalni_skup-2016.pdf

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Вербално-текстуална метода (предавања са илустрацијама примера, метода и поступака рада); показивачка метода; истраживачке методе (презентације); диференциране методе и индивидуализован приступ (менторски рад/индивидуалне коректуре и консултације); ИКТ методе; интерактивне методе (тимски рад, дискусије).

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена

Активност на предавањима и вежбама	20	Писмени испит	30
Есеј	20		
Колоквијум	30		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Језичка култура и комуникологија

Наставник: др Тамара Грујић, проф.

Статус предмета: Изборни

Број ЕСПБ: 2

Услов: Уписан семестар; минимално освојених 30 поена предиспитних поена.

Циљ предмета

Студент проширује постојећа и стиче нова знања из језичке културе на свим језичким нивоима, нарочито са социолингвистичког аспекта; ради на развијању језичке културе чији је акценат на стваралачкој употреби језика у установама социјалне заштите (прикупљање информација, постављање отворених/затворених питања, постављања питања „шта“, „како“ и „зашто“, постављање циркуларних питања, хипотетичких питања, давање и примање повратних информација, парафразирање); ради на активном развијању језичке и комуникативне способности: интерперсонална комуникација, вербална и невербална комуникација, опсервација, слушање, активно слушање, интервјуисање и процена са различитим појединцима, породицама, групама, организацијама и заједницама.

Исход предмета

Студент треба ефектно да овлада културом говорења и писања савременог српског језика и кључним комуниколошким појмовима; интерперсоналном, вербалном и невербалном комуникацијом у установама социјалне заштите, емоционалном и социјалном писменошћу, играма моћи, тимским радом. Студент треба да развије и унапреди комуникацијске вештине да би могао да приступи различитим структурама људи у њиховом специфичном друштвеном контексту; ефективно комуницира, процењује, интервенише, сакупља информације из различитих извора у сврху унапређења сопствене праксе, као и развијања и одржавања успешних односа са корисницима, колегама, као и локалним, регионалним, националним и међународним организацијама.

Садржај предмета

Теоријска настава

Комуникологија као општа наука о комуникацији, социолингвистика. Предмет комуникологије, социолингвистике. Историјски развој и кључни теоријски правци. Комуникација и информација. Комуникација и значење. Знак и значење. Комуникација и кодови. Код и контекст. Структура комуникативног процеса – извор, порука, одредиште, енкодирање и декодирање, повратна спрега. Типови комуникације – интраперсонална, интерперсонална, групна, масовна. Баријере у комуникацији и њихово превазилажење. Комуникација у установама социјалне заштите. Комуникација и масовна култура (карактеристике масовне комуникације). Појам грађанске јавности. Појам публике и типологија публике. Релација социјални радник–саговорник. Особености српског културног појмовника и писмености. Комуникација и култура, културни и етички диверзитет. Комуникативна компетентост социјалног радника. Интерперсонална, вербална и невербална комуникација. Комуникација високог и ниског културног контекста. Правила која омогућавају успешну комуникацију у установама социјалне заштите.

Практична настава

Одабир припремљених радних налога за студенте и одабир тема: Улога социјалног радника у XXI веку. Интерперсонална, вербална и невербална комуникација у установама социјалне заштите. Комуникација и култура. Неспоразуми и њихово превазилажење. Како унапредити комуникацију – извештај, анализа, процена. Социјална условљеност комуникације. Решавање конфликата у установама социјалне заштите: типови реаговања. Превенција стреса и професионалног сагоревања. Правила која омогућују успешну комуникацију у установама социјалне заштите (радионице). Различите комуникацијске ситуације у установама социјалне заштите. Тимски рад.

Литература

Обавезна:

Бјекић, Д. (2007). *Комуникологија: основе педагошког и пословног комуницирања*. Чачак: Технички факултет, Универзитет у Крагујевцу.

Требјешанин, Ж., Жикић, Б. (2021). *Невербална комуникација*. Београд: Агапе.

Шипка, М. (2017). *Култура говора*. Нови Сад: Прометеј.

*Допунска***:**

Мандић, Т. (2003). *Комуникологија – психологија комуникација***.** Београд: Клио.

Томић, З. (2014). *Разумевање и неспоразуми*. Београд: Чигоја.

Томић, З. (2018). *Шта стварно желиш: принципи холистичке комуникације*. Београд: Чигоја.

Шулц фон Тун, Ф. (2020). *Како разговарамо*. Београд: Лагуна. Шулц фон Тун, Ф. (2020). *Како разговарамо 2*. Београд: Лагуна.			
Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 1	**Практична настава:** 1	
Методе извођења наставе Фронтална и индивидуална настава, сарадничко учење, ситуационе вежбе, приказ тока комуникације према избору студената, рад на тексту, играње улога.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	/
практична настава	10	усмени испит	40
колоквијум-и	25	.....	
семинар	10		

Студијски програм : Струковни социјални радник

Назив предмета: Пословна информатика

Наставник/наставници: др Љиљана Крнета, проф.

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 2

Услов: 30 предиспитних поена

Циљ предмета

Развијање капацитета за примену информатичког образовања у професионалној пракси и спремност за перманентно информатичко усавршавање и коришћење софтверских алата.

Исход предмета

Спремност индивидуе да користи софтверске алате за обраду података и презентације истих кроз разне видове графичких, табеларних и схематских приказа.

Садржај предмета

Теоријска настава

Оновни појмови у пословној информатици.. Појам података и нформације; примена, обрада, организација и презентација информације и података. Основе статистичке обраде података. Управљање подацима и информацијама. Пословни системи у информационо-комуникационом друштву. Информационе баријере. Интернет као платформа и е апликације као алати у пословном окружењу. Израда пословних пројеката и извештаја.

Практична настава

ECDL стандард (European Computer Driving Licence) - основни модули, EXCEL – примена у пословном окружењу, електронски алати на интернету – избор корисних апликација и њихова примена у обради података, анализи, приказу података и извештавању.

Литература

Обавезна:

Маринчић, Д., Сарделић, М. (2004). *Пословна информатика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Прудаков, С.& С. (2007). *ECDL.* Јединствени информатички савез Србије. Компјутер библиотека

Допунска:

Солеша, Д., Надрљански, Ђ. (2004). *Информатичке технологије*. Сомбор: Учитељски факултет.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе

Класичне педагошке методе и комбинација савремених метода: интерактивна метода на рачунару тј. интернету, кооперативна метода и друге методе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава	30	усмени испит	50
колоквијум-и	20	.....	
семинар-и			

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Професионалне вештине

Наставник/наставници: др Драгана Малешевић, проф.

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 2

Услов: уписан семестар

Циљ предмета: Развој професионалних вештина студената за посао социјалног радника

Исход предмета: Остварен је развој професионалних вештина студената које обогућују професионално деловање на послу социјалног радника.

Садржај предмета

Теоријска настава:

Развој професионалних вештина студената остварује се у вештинама: вештина управљања својим потенцијалима; комуникационе вештине (вербална и невербална комуникација и интуитивни осети у послу), вештине управљања својим емоцијама и разумевања емоција других људи (емоционална интелигенција); вештина успостављања интеракције са другим људима (социјална интелигенција); вештина решавања конфликата; вештина управљања стресом и спречавања сагоревања на послу; вештина рада у тиму и вештина руковођења; вештина постављања и постизања циљева; вештина планирања акција за достизање циљева и вештина организовања пословних обавеза; вештина доношења и спровођења одлука у послу.

Практична настава:

Самопроцена на основу скала процене, примена техника за развој вештина и друге вежбе који омогућују развој потребних и пожељних вештина за обављање посла.

Литература

Обавезна:

Малешевић, Д. (2019). *Професионалне вештине.* Кикинда: Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди. (стр. 3-236.)

Допунска:

Малешевић, Д. (2020). *Вештине управљања својим потенцијалима* - Водич за развијање вештина са практичним задацима. Нови Сад: Удружење за развој професионалних вештина „ПРОВЕНС“. (стр. 25-30)

Малешевић, Д. (2021). *Вештине вербалне и невербалне комуникације и интуитивни осети у послу* - Водич за развијање вештина са практичним задацима. Нови Сад: Удружење за развој професионалних вештина „ПРОВЕНС“. (стр. 14-16)

Малешевић, Д. (2020). *Вештине управљања својим емоцијама и разумевања емоција других људи у послу* - Водич за развијање вештина са практичним задацима. Нови Сад: Удружење за развој професионалних вештина „ПРОВЕНС“. (стр. 30-42)

Малешевић, Д. (2020). *Вештина решавања конкфликата на послу* - Водич за развијање вештине са практичним задацима. Нови Сад: Удружење за развој професионалних вештина „ПРОВЕНС“. (стр. 30-42)

Малешевић, Д. (2020). *Вештине управљања сресом и спречавање сагревања на послу* - Водич за развијање вештина са практичним задацима. Нови Сад: Удружење за развој професионалних вештина „ПРОВЕНС“. (стр. 39-47.)

Малешевић, Д. (2020). *Вештина рада у тиму и вештина руковођења* - Водич за развијање вештина са практичним задацима. Нови Сад: Удружење за развој професионалних вештина „ПРОВЕНС“. (17-32 стр.)

Малешевић, Д. (2021). *Вештине успостављања интеракције са другим људима и прилагођавања условима на послу*- Водич за развијање вештина са практичним задацима. Нови Сад: Удружење за развој професионалних вештина „ПРОВЕНС“. (стр.24-34)

Малешевић, Д. (2021). *Вештине постављања и постизања циљева у послу* - Водич за развијање вештина са практичним задацима. Нови Сад: Удружење за развој професионалних вештина „ПРОВЕНС“. (стр.23-29)

Малешевић, Д. (2021). *Вештине доношења и спровођења одлука у послу* - Водич за развијање вештина са практичним задацима. Нови Сад: Удружење за развој професионалних вештина „ПРОВЕНС“. (стр. 32-36)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Интерактивни дијалог; самопроцена, примена техника за развој вештина, методе у процесу сазнања: анализира, синтетише, поставља хипотезе, доказује, закључује, примењује.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	40	усмени испит	

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Дизајнирање, праћење и процена планова и програма

Наставник: др Миланка Маљковић, проф., др Драгана Малешевић, проф.

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 2

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: развијање стручних вештина и знања студената за ефикасно креирање, имплементирају, праћење и процену програма и планова подршке корисника. Идентификација потенцијалних ризика и препрека у току имплементације; Стратегије за превазилажење изазова; Флексибилност и прилагодљивост у дизајнирању програма у социјалном раду.

Исход предмета: Студент има развијене стручне вештине и знања за ефикасно креирање, имплементирају, праћење и процену програма и планова подршке корисника у различитим друштвеним и социјалним контекстима.

Садржај предмета

Теоријска настава: Основе социјалног рада и улога социјалног радника у планирању програма. Методе прикупљања података о потребама корисника (интервјуи, упитници, фокус групе); Анализа и интерпретација података. Теоријски оквир за дизајн програма у социјалном раду. Планирање активности и ресурса за имплементацију програма. Укључивање корисника у процес дизајнирања програма. Управљање и координација тимова у имплементацији програма. Улога социјалног радника у вођењу и координацији мултидисциплинарних тимова. Мониторинг програма. Евалуација програма. Управљање ризицима и изазовима у имплементацији програма. Одржљивост и дугорочна евалуација програма у социјалном раду. Етика и професионалне вредности у дизајну и процени програма. Етика у социјалном раду; Праведност у дизајнирању програма за различите корисничке групе. Предности и изазови дигиталне трансформације у социјалном раду. Рефлексија и унапређење: Континуирано учење у пракси социјалног радника

Практична настава: Самопроцена и рефлексија социјалног радника на претходне пројекте; Учење из искустава и примена нових знања у будућим пројектима; Професионални развој и образовање у области дизајнирања, праћења и евалуације програма. Разумевање различитих врста евалуација (формативна, сумативна, процесна, утицајна); Квантитативне и квалитативне методе евалуације; Инструменти за процену ефективности програма)

Литература

Обавезна:

Вељковић, Л., Јовић, С., Јелисавац, Р. и Самарџија, М. (2021). *Процена као фаза стурчног поступка у центрима за социјални рад - приручник за практичаре.* Београд: Републички завод за социјалну заштиту (стр. 7-106).

Жегарац, Н. (2016). *Од проблема до прилика у вођењу случаја: Приручник за практичаре*. Београд: Факултет политичких наука, Центар за истраживања у социјалној политици и социјалном раду (стр. 50-127, 142-175, 198-219, 236-278).

Жегарац, Н., Бркић, М. и Џамоња Игњатовић, Т., (2010). *Оперативно планирање у центрима за социјални рад*. Београд: Републички завод за социјалну заштиту (стр. 36-124).

Допунска:

Parker, J. (2024). *Social work practice: Assessment, Planning, Intervention and review*. Norway: Bournemouth University (стр. 1-41, 65-86, 86-118)

Tanasijević, J. (2018). The Importance of Field Practice in the Education of Social Workers. *The Journal of the Faculty of Humanities and Social Sciences, 1* (4), (стр. 73-86).

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 1**	**Практична настава: 1**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**10**	усмени испит	**50**
Дизајнирање, презентација , анализа планова и програма	**20**		
Колоквијум	**20**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Социјална патологија

Наставник: др Роса Шапић, проф.

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Усвајање знања и разумевање значаја писаних и неписаних норми. Разумевање узрока девијантних понашања. Препознавање, превенција и корекција неприхватљивих и патолошких појава код појединаца и/или друштвених група; да оспособи студенте да разумеју и критички анализирају различите теоријске погледе на друштвене девијације и њихове практичне консеквенце у пракси у социјалном раду; да упозна студенте са основним елементима друштвених девијација (природа, садржај, структура, распострањеност, динамика, узроци и последице) и начином на који су оне у међусобно зависном односу са друштвеним односима, променама, структурама и идентитетом, и односима моћи у друштву.

Исход предмета:

По завршетку курса студенти ће познавати основне методолошке и теоријске поставке социјалне патологије; умеће да објасне и критички анализирају различите теоријске приступе и форме феноменима друштвене девијантности; разумеће међусобну динамику односа друштва, друштвене структуре и друштвених односа, с једне, и друштвене девијантости с друге стране.

Садржај предмета:

Теоријска настава:

Појам науке о друштвеним девијацијама (социјалне патологије). Историјски корени науке о друштвеним девијацијама. Предмет науке о друштвеним девијацијама. Однос социјалне патологије са блиским наукама. Методе науке о друштвеним девијацијама. Посебне методе науке о друштвеним девијацијама: статистичка метода, историја случаја. Теоријске парадигме друштвене девијантности 1. Теоријске парадигме друштвене девијантности 2. Феноменологија друштвене девијантности. Сиромаштво. Криминал и малолетничко преступништво. Агресије као друштвене појаве. Насиље над децом. Алкохолизам и зависност од дрога. Проституција. Просјачење и скитња. Коцкање и игре на срећу. Самоубиство и покушаји самоубиства. Корупција као друштвени проблем

Практична настава:

Радионичарски рад и дискусионе групе са приказима клијената из практичног рада.

Литература:

Обавезна:

Милосављевић, М. (2020). Друштвене девијације. Београд: ФПН

Милосављевић, М. (2003). *Девиајџије и друштво.* Београд: Драганић.

Југовић, А. (2002). *Друштвена патологија и нормалност-теоријске и практичне перспективе.* Београд: Службени гласник.

Допунска:

Југовић, А. (2009). *Теорија друштвене девијантности - парадигме и импликације*, Београд:Службени гласник.

Вуксановић Мацура, З. (2021). *Холистички приступ социјалном становању*. Тим Програма Канцеларија Уједињених нација.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: 2**	**Практична настава: 2**

Методе извођења наставе: Фронтална наставна метода и рад у групама. Комбиноване методе: предавања, проблемско излагање, истраживачка и метода понављања.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама	**15**	усмени испит	**50**
Презентација филма	**10**		
Колоквијум	**25**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Социјално педагошки рад са децом и младима

Наставник: др Маша Ђуришић, виши предавач, др Ана Вукобрат, предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 4

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета: Стицање теоретских знања и вештина о приступима, концептима, стратегијама и поступцима социјално педагошког рада са децом и младима у превенцији и третману злостављања и занемаривања деце, антицоцијалног понашања и преступништва малолетника; социјалног рада са децом у образовном систему, са децом без родитељског старања, деце чији се родитељи споре око начина вршења родитељског права и приступима подршке породици и позитивног родитељства; Стицање и оснаживање стручних компетенција социјалног радника у практичном раду.

Исход предмета: На крају курса студент: разуме, тумачи и критички анализира узроке и последице злостављања деце и занемаривања децем насиља над децом, антисоцијалног понашања и преступништва малолетника, потребама и правима дета у разводним и постразводним конфликтима, законским и ситемским поставкама система алтерантивног старања деце; Самостално или у тиму планира, припрема и реализује активности превенције и интервенције из ове области; Примењује одређене методе, технике и вештине у рад са различитим рањивим групама деце и младих и процењују најбољи интерес детета приликом избора облика заштите; Примењује и уважава стандарде професионалне етике социјалног рада.

Садржај предмета

Теоријска настава: Савремени концепти и модели заштите деце и младих; Злостављање и занемаривање деце: узроци, последице, облици и индикатори, специфичне форме;Насиље међу вршњацима: појам, облици, последице и интервентни приступи у породици, школи и заједници, модели и програми првенција и интервенције у образовном систему;Појам и узроци антисоцијалног понашања младих и преступништва малолетника; Превенција преступништва малолетника; Специфичне групе деце у ризику: деца укључена у живот улице, деца жртве трговине, есплоатације, дечијег рада и деца у мешовитим миграцијама; Стандарди и интервенције социјалног рада на различитим нивоима система;Интервентни оквири социјалног рада у заштити деце од злостављања - домаћа и међународна пракса и истраживања интревенција заснованих на доказима; Контекст и модели праксе социјалног рада у образовним установама: доступност, различитост, инклузивност, превенција осипања и дискриминације, промоција културе солидарности и подршке образовним и социјалним постигнућима деце, интеревенције засноване на доказима, неговање веза породице, школе и заједнице; Приступ, програми и услуге подршке породици; Мере заштите родитеља и деце; Појам и облици заштите деце без родитељског старања; Дете чији се родитељи споре око вршења родитељског права: развод из угла детета, утицај развода на родитељсво, специфичности развода; Синдром отуђења детета од родитеља; Утврђивање најбољих интереса детата у споровима око вршења родитељског права; Појам и облици алтернативног старања - заштита деце без родитељског старања; Појам, обележја и дејсто старатељства код деце у специгичним ситуацијама: домаћа и међународна пракса социјалног рада; Усвојење: појам и обележја, законски оквири, услуге и интервенције социјалног рада везане за усвојење; Хранитељство (породични смештај): појам, обележја, форме и законски оквири; Домски смештај деце без родитељског старања: развој домског смештаја у свету и код нас; Институционални и ванинституционални облици заштите малолетних преступника; Васпитни налози и васпитне мере; Заводске мере и малолетнички затвор; Завршетак рада са децом и породицом; Напуштање заштите - алтернативног старања, припрема и поступак; Евалуација.

Практична настава: Анализа конкретних случајева и законски надлежних установа. Дискусија у оквиру одабраних тема, припрема и израда семинарских радова. Посета установама које се баве радом са децом и младима.

Литература

Обавезна:

Жегарац, Н., Хрњајић, З. (2019). *Хранитељство и добробит адолесцената; Истраживање за унапређење политика и праксе.* Београд: Универзитет у Београду, Факултет политичких наука (стр. 159-171).

Жегарац, Н. (2021). *Социјални рад са децом и младима – Збирка текстова за предавања и вежбе*. Београд: Универзитет у Београду, Факултет политичких наука.

Допунска:

Жунић Павловић, В., Ђуришић, М. (2024). Образовни статус деце и младих са проблемима понашања на

<table>
<tr><td colspan="4">домском смештају. Специјална едукација и рехабилитација, 23 (3). (стр. 233−250)
Стојановић, М., Жунић Павловић В. (2019). Карактеристике и потребе деце и адолесцената који користе услуге прихватилишта. У Ј. Максић, и Ф. Еминовић (Ур.), Едукативна и рехабилитациона подршка детету, породици и институцији (стр. 107–112). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.
Žegarac, N. (2019). The best interests of the child in family support policies, services, and research. In Lisa Moran, and John Canavan (Eds.). Realising Children’s Rights Through Supporting Parents. Galway: UNESCO Child and Family Research Centre. (pp.5-24)
Dolan, N. Žegarac, N. & Arsić, J. (2020). Family Support as a right of the child. Social Work and Social Sciences Review, 21(2). (стр.8-26)</td></tr>
<tr><td>Број часова активне наставе</td><td>Теоријска настава: 2</td><td colspan="2">Практична настава: 2</td></tr>
<tr><td colspan="4">Методе извођења наставе: Вербално-текстуална метода; истраживачке методе (студентска индивидуална истраживања, решавање проблема и презентације); диференциране методе и индивидуализован приступ (менторски рад/индивидуалне консултације); ИКТ методе.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Оцена знања (максимални број поена 100)</td></tr>
<tr><td>Предиспитне обавезе</td><td>поена</td><td>Завршни испит</td><td>поена</td></tr>
<tr><td>Активност на предавањима и вежбама</td><td>20</td><td>Усмени испит</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Семинарски рад</td><td>20</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Колоквијум</td><td>30</td><td></td><td></td></tr>
</table>

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Стручна пракса 1

Наставник: др Маша Ђуришић, виши предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 3

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Упознавање са начином функционисања и садржајем делатности и програма невладиних организација и сарадње са другим службама и локалном заједницом; Упознавање са карактеристикама различитих група корисника којима невладина организација пружа помоћ и подршку; Учешће у реализацији превентивних, развојних и заштитних социјалних активности.

Исход предмета:

На крају праксе студент: разуме нормативни оквир за примену различитих поступака и мера у оквиру рада невладиних организација; Уочава односе између теорије и праксе; Познаје међусекторску сарадњу и улогу сваке од организација, установа и институција у заједници; има развијене вештине за планирање и реализацију волонтерских активности; уважава и примењује принципе и етичке ставове у професији социјалног рада.

Садржај предмета

Студент се, кроз разговор са стручним радником запосленим у установи детаљније информише о улози, пословима и начину обављања стручних послова у невладиној организацији. Такође, идентификује стручна теоријска и практична знања и вештине које су неопходне за професионално обављање ових послова. Уз подршку ментора студент учествује у различитим сегментима рада стручног радника и обављање практичних задатака у организацијама невладиног сектора што обухвата учешће у административним пословима, организовању и реализовању социјалних и хуманитарних активности у заједници (са децом и младима, старима, маргинализованим групама и др.).

Литература

Обавезна:

1.Приручник за реализацију стручне праксе

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:**	**Практична настава: остали часови: 2**

Методе извођења наставе: Рад под надзором ментора, писање извештаја о обављеној пракси и усмена одбрана извештаја.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Пракса коју је студент реализовао евидентира се у индексу, у рубрици предвиђеној за студентску праксу. Евидентирање реализације праксе врши се на основу извештаја ментора и извештаја студента. На усменој одбрани праксе студент представља свој извештај чиме употпуњује реализовану праксу. Стручна пракса се вреднује исказом положио/није положио.

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Реализација праксе	60	Извештај са праксе	20
		Усмена одбрана извештаја	20

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Стручна пракса 2

Наставник: др Маша Ђуришић, виши предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 3

Услов: претходно положен испит из предмета Стручна пракса 1

Циљ предмета:
Циљ предмета је упознавање са начином функционисања и садржајем делатности установе или организације цивилног друштва; Упознавање са специфичностима стручног рада са корисницима кроз практичан рад са корисницима уз подршку ментора; Повезивање стечених теоријских знања и практичног рада; Оспособљавање студента за конципирање квалитетног програма активности за корисника из области социјалног рада.

Исход предмета:
Увид у начин функционисања и садржај делатности одговарајуће установе/организације цивилног друштва и њену сарадњу са другим службама и локалном заједницом; Проширење практичног искуства у социјалном раду са корисницима и способности за самостално препознавање проблема; Рад на стварању претпоставки за решавање уочених проблема; Развијање професионалног идентитета и стручних компетенција, потребних за самосталан рад са корисницима услуга.

Садржај предмета
Студент реализује стручну праксу у установи или организацији цивилног друштва које пружају услуге социјалне заштите различитим групама корисника (услуга дневног боравка за децу са сметњама у развоју, дневног боравка за особе са инвалидитетом, дневног боравка за децу и младе с проблемима у понашању, услуге свратишта за децу, услуге становања уз подршку, услуге помоћ у кући за одрасле и старије и сл.)
Кроз разговор са стручним радником запосленим у установи детаљније информише о улози, пословима и начину обављања стручних послова. Такође, идентификује стручна теоријска и практична знања и вештине које су неопходне за професионално обављање ових послова. Уз подршку ментора студент учествује у различитим сегментима рада стручног радника и обављању практичних задатака.

Литература
Обавезна:
Приручник за реализацију стручне праксе

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:**	**Практична настава: остали часови: 2**

Методе извођења наставе: Рад под надзором ментора, писање извештаја о обављеној пракси и усмена одбрана извештаја.

Оцена знања (максимални број поена 100)
Пракса коју је студент реализовао евидентира се у индексу, у рубрици предвиђеној за студентску праксу. Евидентирање реализације праксе врши се на основу извештаја ментора и извештаја студента. На усменој одбрани праксе студент представља свој извештај чиме употпуњује реализовану праксу. Стручна пракса се вреднује исказом положио/није положио.

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Реализација праксе	60	Извештај са праксе	20
		Усмена одбрана извештаја	20

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Стручна пракса 3

Наставник: др Маша Ђуришић, виши предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 3

Услов: претходно положен испит из предмета Стручна пракса 1 и Стручна пракса 2

Циљ предмета:

Циљ предмета је упознавање са начином функционисања и садржајем делатности установа и организација из система васпитања и образовања које пружају услуге социјалне заштите; Упознавање са специфичностима стручног рада са корисницима кроз практичан рад са корисницима уз подршку ментора; Повезивање стечених теоријских знања и практичног рада; Оспособљавање студента за конципирање квалитетног програма активности за корисника из области социјалног рада.

Исход предмета:

Увид у начин функционисања и садржај делатности одговарајуће установе/организације из система васпитања и образовања и њену сарадњу са другим службама и локалном заједницом; Проширење практичног искуства у социјалном раду са корисницима и способности за самостално препознавање проблема; Рад на стварању претпоставки за решавање уочених проблема; Развијање професионалног идентитета и стручних компетенција, потребних за самосталан рад са корисницима услуга.

Садржај предмета

Студент реализује стручну праксу у установи или организацији из система васпитања и образовања које пружају услуге социјалне заштите (предшколске установе, специјализоване школе за образовање деце и омладине са сметњама у развоју и сл.). Кроз разговор са стручним радником запосленим у установи детаљније информише о улози, пословима и начину обављања стручних послова. Такође, идентификује стручна теоријска и практична знања и вештине које су неопходне за професионално обављање ових послова. Уз подршку ментора студент учествује у различитим сегментима рада стручног радника и обављању практичних задатака.

Литература

Обавезна:

Приручник за реализацију стручне праксе

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:**	**Практична настава: остали часови: 4**

Методе извођења наставе: Рад под надзором ментора, писање извештаја о обављеној пракси и усмена одбрана извештаја.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Пракса коју је студент реализовао евидентира се у индексу, у рубрици предвиђеној за студентску праксу. Евидентирање реализације праксе врши се на основу извештаја ментора и извештаја студента. На усменој одбрани праксе студент представља свој извештај чиме употпуњује реализовану праксу. Стручна пракса се вреднује исказом положио/није положио.

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Реализација праксе	60	Извештај са праксе	20
		Усмена одбрана извештаја	20

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Стручна пракса 4

Наставник: др Маша Ђуришић, виши предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ:3

Услов: претходно положен испит из предмета Стручна пракса 1, Стручна пракса 2 и Стручна пракса 3

Циљ предмета:

Циљ предмета је упознавање са начином функционисања и садржајем делатности установа социјалне заштите за смештај корисника; Упознавање са специфичностима стручног рада са корисницима кроз практичан рад са корисницима уз подршку ментора; Повезивање стечених теоријских знања и практичног рада; Оспособљавање студента за конципирање квалитетног програма активности за корисника из области социјалног рада.

Исход предмета:

Увид у начин функционисања и садржај делатности одговарајуће установе социјалне заштите за смештај корисника и сарадњу са другим службама и локалном заједницом; Проширење практичног искуства у социјалном раду са корисницима и способности за самостално препознавање проблема; Рад на стварању претпоставки за решавање уочених проблема; Развијање професионалног идентитета и стручних компетенција, Потребних за самосталан рад са корисницима услуга.

Садржај предмета

Студент реализује стручну праксу у установи социјалне заштите за смештај корисника (установе за децу и омладину, установе за одрасле и старије и др.). Кроз разговор са стручним радником запосленим у установи детаљније информише о улози, пословима и начину обављања стручних послова. Такође, идентификује стручна теоријска и практична знања и вештине које су неопходне за професионално обављање ових послова. Уз подршку ментора студент учествује у различитим сегментима рада стручног радника и обављању практичних задатака.

Литература

Обавезна:

Приручник за реализацију стручне праксе

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:**	**Практична настава: остали часови: 4**

Методе извођења наставе: Рад под надзором ментора, писање извештаја о обављеној пракси и усмена одбрана извештаја.

Оцена знања (максимални број поена 100) Пракса коју је студент реализовао евидентира се у индексу, у рубрици предвиђеној за студентску праксу. Евидентирање реализације праксе врши се на основу извештаја ментора и извештаја студента. На усменој одбрани праксе студент представља свој извештај чиме употпуњује реализовану праксу. Стручна пракса се вреднује исказом положио/није положио.

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Реализација праксе	60	Извештај са праксе	20
		Усмена одбрана извештаја	20

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Стручна пракса 5

Наставник: др Маша Ђуришић, виши предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 3

Услов: претходно положен испит из предмета Стручна пракса 1, Стручна пракса 2, Стручна пракса 3 и Стручна пракса 4

Циљ предмета:

Циљ предмета је упознавање са начином функционисања и садржајем делатности центара за социјални рад као основне службе социјалне заштите, њиховом сарадњом са другим службама и локалном заједницом; повезивање стечених теоријских знања са практичнима радом; ангажовање у практичном раду са корисницима центара за социјални рад уз подршку ментора; овладавање са начином вођења стручне документације и евиденције.

Исход предмета:

Увид у практичну примену методских приступа социјалног рада са појединцем породицом; увид у процедуре рада у центрима за социјални рад; развијене вештине успостављања и одржавања професионалног односа помагања и подршке; развијене вештине интервјуисања и коришћења метода процене; развијене вештине и знања вођења стручне документације; развијене вештине извештвања

Садржај предмета

Ангажовање студента у општинском центру за социјални рад по избору студента и у складу са могућностима центра за социјални рад, током 90 радних сати; учешће у административним и стручним пословима и активностима социјалног рада са корисницима које се одвијају у центру за социјални рад и у заједници.

Литература

Обавезна:

Приручник за реализацију стручне праксе

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:**	**Практична настава: остали часови: 4**

Методе извођења наставе: Рад под надзором ментора, писање извештаја о обављеној пракси и усмена одбрана извештаја.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Пракса коју је студент реализовао евидентира се у индексу, у рубрици предвиђеној за студентску праксу. Евидентирање реализације праксе врши се на основу извештаја ментора и извештаја студента. На усменој одбрани праксе студент представља свој извештај чиме употпуњује реализовану праксу. Стручна пракса се вреднује исказом положио/није положио.

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Реализација праксе	60	Извештај са праксе	20
		Усмена одбрана извештаја	20

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Стручна пракса 6

Наставник: др Маша Ђуришић, виши предавач

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ:3

Услов: претходно положен испит из предмета Стручна пракса 1, Стручна пракса 2, Стручна пракса 3, Стручна пракса 4 и Стручна пракса 5

Циљ предмета:

Циљ предмета је упознавање са начином функционисања и садржајем делатности установа и организација које пружају услуге социјалне заштите у јавном, цивилном и приватном сектору; упознавање са специфичностима стручног рада са корисницима кроз практичан рад са корисницима уз подршку ментора; повезивање стечених теоријских знања и практичног рада; оспособљавање студента за конципирање квалитетног програма активности за корисника из области социјалног рада.

Исход предмета:

Увид у начин функционисања и садржај делатности одговарајуће установе/организације и њену сарадњу са другим службама и локалном заједницом; проширење практичног искуства у социјалном раду са корисницима и способности за самостално препознавање проблема; рад на стварању претпоставки за решавање уочених проблема; развијање професионалног идентитета и стручних компетенција, потребних за самосталан рад са корисницима услуга.

Садржај предмета

Студент реализује стручну праксу у установи или организацији, по сопственом избору, током шестог семестра, у трајању од 90 сати. Пракса се може обавити у следећим установама/организацијама, у којим асе примењују методе у технике социјалног рада и социјалне политике, а да их студент није посећивао током претходних пракси: установе социјалне заштите за смештај корисника (установе за децу и омладину, установе за одрасле и старије), установе у систему здравствене заштите (психијатријске установе, установе стационарног типа и сл.), установе у систему образовања (предшколске установе, специјализоване школе за образовање деце и омладине са сметњама у развоју и сл.), установе у систему правосуђа (васпитнопоправне и казнено-поправне установе), у организацијама цивилног друштва које пружају услуге социјалне заштите различитим групама корисника (услуга дневног боравка за децу са сметњама у развоју, дневног боравка за особе са инвалидитетом, дневног боравка за децу и младе с проблемима у понашању, услуге свратишта за децу, услуге становања уз подршку, услуге помоћ у кући за одрасле и старије и сл.)

Литература

Обавезна:

Приручник за реализацију стручне праксе

Број часова активне наставе	**Теоријска настава: -**	**Практична настава: остали часови: 5**

Методе извођења наставе:

Рад под надзором ментора, писање извештаја о обављеној пракси и усмена одбрана извештаја.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Пракса коју је студент реализовао евидентира се у индексу, у рубрици предвиђеној за студентску праксу. Евидентирање реализације праксе врши се на основу извештаја ментора и извештаја студента. На усменој одбрани праксе студент представља свој извештај чиме употпуњује реализовану праксу. Стручна пракса се вреднује исказом положио/није положио.

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Реализација праксе	60	Извештај са праксе	20
		Усмена одбрана извештаја	20

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Предмет завршног рада

Наставник: ментор

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 2

Услов: Уписан семестар

Циљ предмета:

Развој критичког мишљења и аналитичког решавања проблема у социјалном раду и оспособљавање за самосталан рад; Практична помоћ и обука студената у процесу планирања и реализовања завршног рада; Упућивање студената у различите базе података у научном пољу социјалног рада које су релевантне за тематику завршног рада; Оспособљавање студената за адекватни критички приступ научној и стручној литератури; Овладавање техникама проналажења, истраживања, вредновања, интерпретације и примена различитих сазнања из области социјалног рада; Финално самостално пројектовање завршног рада.

Исход предмета:

На крају курса студент: је развио компетенције за одрживо припремање, планирање и истраживање у области социјалног рада; компетенције за различите креативне примене истраживачких резултата у пракси; способност примене научно и теоријско-методолошки подржаних знања, техника и вештина у реализацији завршног рада; способност континуираног истраживачког образовања у духу технолошких достигнућа и перманентних иновирања сазнања из области социјалног рада; степен овладаности специфичном методологијом писања истраживачког рада уз коришћење научних стандарда.

Садржај предмета

Истраживачки рад уз консултације са наставником;
Референтни оквир истаживања у социјалном раду;
Теоријски приступ проблему истраживања завршног рада;
Методе, технике и инструменти који се користе у истраживачком процесу;
Израда пројекта истраживања завршног рада;
Етика на свим нивоима истраживачког процеса;
Врсте научне и стручне литературе неопходне за завршни рад;
Релевантна и квантитативна и квалитативна методологија за изабрану тематику;
Прикупљање, обрада и анализа података;
Израда извештаја о реализованом истраживању;
Презентовање добијених резултата и анализа стечених знања на овом предмету.

Литература

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:**	**Практична настава: ИР: 2**

Методе извођења наставе: Истраживачки рад уз менторско вођење

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама		усмени испит	**50**
Презентација филма			
Колоквијум			
Истраживачки рад	**50**		

Студијски програм: Струковни социјални радник

Назив предмета: Завршни рад

Наставник: ментор

Статус предмета: обавезан

Број ЕСПБ: 5

Услов: уписан семестар

Циљ предмета:

Основни циљ курса јесте да на практичан и применљив начин упозна студенте са правилима и основним фазама у процесу израде завршног рада; Оспособи студента за самосталан приступ у примени стечених теоријских и практичних знања из области социјалног рада основним студијама као и за проналажење, вредновање, истраживање, интерпретацију и примену тих сазнања у реалном окружењу.

Исход предмета:

Израдом и одбраном завршног рада студенти стичу компетенције за планирање, истраживање и програмирање у области социјалног рада; Такође стичу компетенције за имплементацију и креативну примену истраживачких резултата у пракси; Студенти овог нивоа студија поседују компетенције за критичко и етичко праћење научне и стручне литературе, као и за сарадњу са локалним и међународним окружењем; Оспособљени су за даље стручно усавршавање на мастер студијама.

Садржај предмета

Завршни рад представља истраживачки рад у коме су примењени нови методичко-методолошки приступи, актуелни садржаји из научних и стручних области; после истраживања студент треба да презентује резултате и дискусију, да уради квантитативну и квалитативну обраду добијених података, цитира нашу и страну научну и стручну литературу, придржава се стандарда у обликовању рада.

Литература

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:**	**Практична настава: ИР: 2**

Методе извођења наставе: Ментор за израду и одбрану завршног рада бира и формулише тему са задацима за израду завршног рада у договору са кандидатом. Кандидат, уз консултације са ментором, самостално истражује и обрађује податке, уз коришћење различитих метода (аналитичко- синтетичке, дескриптивне, методе случаја, статистичке методе, итд). Након завршетка рада и сагласности ментора да је рад успешно урађен, кандидат брани рад пред комисијом која има најмање три члана.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
Активност на вежбама		Завршни рад	100
Презентација филма			
Колоквијум			